

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIŲ NUOSAVYBĖS TEISIŲ Į IŠLIKUSĮ NEKILNOJAMĄJĮ TURTĄ ATKŪRIMO ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO TVARKOS IR SĄLYGŲ

1997 m. rugsėjo 29 d. Nr. 1057

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymu (Žin., 1997, Nr. 65-1558) ir Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo įstatymu (Žin., 1997, Nr. 66-1617), Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarką (pridedama).

2. Įpareigoti apskričių viršininkus iki 1997 m. gruodžio 31 d. baigti forminti iki Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ galiojimo sustabdymo laikinojo įstatymo įsigaliojimo dienos pamatuotus gražinamus natūra žemės ir miško sklypus ir priimti sprendimus dėl nuosavybės teisių į juos atkūrimo pagal galiojusio Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ nuostatas.

3. Nustatyti, kad:

3.1. piliečiai, kuriems nuosavybės teisės į žemę, mišką, vandens telkinius nėra atkurtos (sprendimai nepriimti), gali pakeisti savo pareikštą valią dėl nuosavybės teisių atkūrimo būdo, pateikdami rašytinį prašymą iki 1997 m. gruodžio 31 d., o tais atvejais, kai piliečiai nori pakeisti savo pareikštą valią dėl būdo, kuriuo valstybė atlygina už išperkamą nekilnojamąjį turtą, – per 3 mėnesius nuo įstatymo, numatančio kompensacijas už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą, įsigaliojimo dienos. Iki nurodytų datų nepakeitus valios dėl nuosavybės teisių atkūrimo būdo, sprendimai priimami pagal paskutiniame prašyme nurodytą nuosavybės teisių atkūrimo būdą. Kai nurodytas nuosavybės teisių atkūrimo būdas nenumatytas Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme (toliau dažniausiai vadinama – šis įstatymas), sprendimai, suderinus su piliečiais, priimami pagal prašymus nagrinėjančių institucijų pateiktus pasiūlymus;

3.2. valstybė atlygina savininkams, nepageidaujantiems susigrąžinti natūra namų, kuriuose gyvena nuomininkai, arba nesutinkantiems su šio įstatymo 20 straipsnyje nurodytomis sąlygomis ir iki 1997 m. gruodžio 31 d. apie tai raštu informavusiems instituciją, nagrinėjančią prašymus dėl nuosavybės teisių atkūrimo.

4. Įpareigoti apskričių viršininkų administracijų miestų, rajonų žemėtvarkos skyrius (toliau vadinama – miestų, rajonų žemėtvarkos skyriai), kurių agrarinės reformos tarnyboms pagal Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ piliečiai buvo pateikę pažymą (nurodytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. rugsėjo 5 d. nutarimu Nr. 376 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. liepos 3 d. nutarimo Nr. 259 dalinio pakeitimo“ (Žin., 1991, Nr. 28-777; 1992, Nr. 6-130, Nr. 12-324) patvirtintos Piliečių prašymų atstatyti nuosavybės teisę į žemę padavimo tvarkos 3 priede) dėl žemės, miško susigrąžinimo ekvivalentine natūra, iki 1997 m. lapkričio 1 d. grąžinti šias pažymas jas išdavusiems savininko turėtosios žemės ar miško buvimo vietos miestų, rajonų žemėtvarkos skyriams ir apie tai per 15 dienų informuoti piliečius, pateikusius šias pažymas. Sprendimai dėl nuosavybės teisių atkūrimo nepriimami tiems piliečiams, kuriems buvo išduotos pažymos dėl žemės, miško grąžinimo ekvivalentine natūra kitoje vietoje, tol, kol šių pažymų

nesugrąžino tie miestų, rajonų žemėtvarkos skyriai, kurių agrarinės reformos tarnyboms piliečiai jas buvo pateikę.

5. Nustatyti, kad tais atvejais, kai sprendimai atkurti nuosavybės teises valstybei išperkant nekilnojamąjį turtą buvo priimti iki Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ galiojimo sustabdymo laikinojo įstatymo įsigaliojimo dienos, gyvenamųjų patalpų nuomininkams taikomos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 20 straipsnyje nustatytos garantijos.

6. Pavesti Žemės ir miškų ūkio ministerijai iki 1997 m. lapkričio 1 d. parengti žemės valdymo nuosavybės teisėmis faktą įrodančių papildomų dokumentų nagrinėjimo tvarką.

7. Pripažinti netekusiais galios:

7.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. rugsėjo 5 d. nutarimu Nr. 376 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. liepos 3 d. nutarimo Nr. 259 dalinio pakeitimo“ (Žin., 1991, Nr. 28-777; 1992, Nr. 6-130, Nr. 12-324) patvirtintos Piliečių prašymų atstatyti nuosavybės teisę į žemę padavimo tvarkos 2, 5 ir 10 punktus;

7.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 15 d. nutarimą Nr. 470 „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ įgyvendinimo“ (Žin., 1992, Nr. 4-74);

7.3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. gruodžio 12 d. nutarimą Nr. 550 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 470 ir 1991 m. lapkričio 18 d. nutarimo Nr. 473 kai kurių punktų taikymo“ (Žin., 1992, Nr. 6-138);

7.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. kovo 4 d. nutarimo Nr. 145 „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų žemės reformos ir nekilnojamojo turto grąžinimo klausimais dalinio pakeitimo“ (Žin., 1992, Nr. 14-398) 1 punktą;

7.5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. kovo 14 d. nutarimą Nr. 166 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 470 dalinio pakeitimo“ (Žin., 1992, Nr. 16-431);

7.6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. balandžio 23 d. nutarimą Nr. 286 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 470 dalinio pakeitimo“ (Žin., 1992, Nr. 17-504);

7.7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gruodžio 15 d. nutarimą Nr. 943 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 470 dalinio pakeitimo“ (Žin., 1993, Nr. 1-17);

7.8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. gegužės 17 d. nutarimą Nr. 337 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 470 dalinio pakeitimo“ (Žin., 1993, Nr. 17-440);

7.9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. birželio 10 d. nutarimo Nr. 407 „Dėl žemės valdymo nuosavybės teise faktą įrodančių papildomų dokumentų“ (Žin., 1993, Nr. 22-531) 1.2 ir 1.3 punktus;

7.10. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. sausio 26 d. nutarimą Nr. 55 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. 470 patvirtintos Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ įgyvendinimo tvarkos dalinio pakeitimo“ (Žin., 1994, Nr. 9-150);

7.11. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. lapkričio 24 d. nutarimą Nr. 1177 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 470 dalinio pakeitimo“ (Žin., 1994, Nr. 92-1805);

7.12. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. gegužės 10 d. nutarimo Nr. 655 „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų žemės reformos, žemėtvarkos ir žemės kadastro klausimais dalinio pakeitimo“ (Žin., 1995, Nr. 41-1003) 1 punktą;

7.13. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. gruodžio 18 d. nutarimo Nr. 1576 „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pakeitimo ir papildymo“ (Žin., 1995, Nr. 104-2336) 1 ir 4 punktus;

7.14. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. sausio 24 d. nutarimo Nr. 121 „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų, susijusių su Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ įgyvendinimu, dalinio pakeitimo“ (Žin., 1996, Nr. 9-226) 1 punktą.

7.15. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. vasario 23 d. nutarimą Nr. 279 „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ įgyvendinimo tvarkos dalinio pakeitimo“ (Žin., 1996, Nr. 19-502).

MINISTRAS PIRMININKAS

GEDIMINAS VAGNORIUS

ŽEMĖS IR MIŠKŲ ŪKIO MINISTRAS

VYTAUTAS KNAŠYS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1057

Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarka

Bendroji dalis

1. Šiame dokumente reglamentuojama piliečių nuosavybės teisių atkūrimo tvarka ir sąlygos pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą (toliau dažniausiai vadinama – šis įstatymas).

2. Prašymus atkurti nuosavybės teises pateikia šie Lietuvos Respublikos piliečiai:

2.1. turto savininkai – asmenys, kurių nekilnojamasis turtas pagal buvusios TSRS (LTSR) įstatymus buvo nacionalizuotas ar kitaip neteisėtai nusavintas;

2.2. asmenys, kuriems miręs turto savininkas testamentu paliko savo turtą, nors testamente ir nebūtų duomenų apie žemės ar kito nekilnojamojo turto palikimo faktą;

2.3. turto savininko, kuris mirė ir nepaliko testamentu, sutuoktinis, tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai) – į jiems tenkančią išlikusio nekilnojamojo turto dalį;

2.4. turto savininko vaiko (įvaikio), kuris yra miręs, sutuoktinis, vaikai (įvaikiai) – į mirusiajam tenkančią išlikusio nekilnojamojo turto dalį.

3. Kai santuoka baigėsi dėl turto savininko mirties, turto savininko vaiko (įvaikio) mirties, sutuoktiniui nuosavybės teisės į turtą atkuriamos, jeigu jis nesudarė naujos santuokos. Kai santuoka buvo nutraukta, kai bent vienas iš sutuoktinių įregistravo santuokos nutraukimą įstatymų nustatyta tvarka, nuosavybės teisės į mirusiam savininkui ar jo mirusiam vaikui (įvaikiui) priklausančią turtą buvusiam sutuoktiniui neatkuriamos.

Šios tvarkos 2 punkte nurodyti piliečiai teisę atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą gali perleisti notariškai patvirtinta sutartimi savo vaikams (įvaikiams), tėvams (įtėviams), sutuoktiniui bei vaikaičiams, jeigu šie yra Lietuvos Respublikos piliečiai. Nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turtą nuosavybės teisių perėmėjams atkuriamos ta pačia tvarka kaip ir šios tvarkos 2 punkte nurodytiems piliečiams.

Mirus šios tvarkos 2 punkte nurodytiems piliečiams, kurie nustatytu laiku buvo padavę prašymus dėl nuosavybės teisių atkūrimo, nuosavybės teisės atkuriamos mirusiojo vardu ir perduodamos įpėdiniui, jeigu šis yra Lietuvos Respublikos pilietis.

Prašymų atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą pateikimo tvarka ir terminai

4. Pateikiami prašymai atkurti nuosavybės teises į šį nekilnojamąjį turtą:

žemę;

miškus;

vandens telkinius;

ūkinės-komercinės paskirties pastatus bei jų priklausinius;

gyvenamuosius namus bei jų priklausinius.

Pateikiami prašymai atkurti nuosavybės teises ir į neišlikusius žemę, mišką, vandens telkinius, taip pat ūkinės-komercinės paskirties pastatus, gyvenamuosius namus bei jų priklausinius, kurie 1991 m. rugpjūčio 1 d. buvo išlikę, tačiau po to jų neliko dėl valstybės, savivaldybės institucijų priimtų sprendimų.

5. Prašymus atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą iki 1997 m. gruodžio 31 d. pateikia šie piliečiai, neturėję teisės į nuosavybės teisių atkūrimą pagal Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ ir įgiję tokią teisę pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą:

Lietuvos Respublikos piliečiai, negyvenantys Lietuvos Respublikoje; piliečiai, kuriems miręs turto savininkas testamentu paliko savo turtą, nors testamente ir nebūtų duomenų apie žemės ar kito nekilnojamojo turto palikimo faktą.

Šių piliečių nuosavybės teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkuriamos, jeigu nuosavybės teisės į šį turtą neatkurtos kitiems šios tvarkos 2 punkte nurodytiems piliečiams.

6. Piliečiai, kurių nuosavybės teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkurtos pagal Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“, turi teisę per 3 mėnesius nuo Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įsigaliojimo dienos (1997 m. liepos 9 d.) kreiptis ir pateikti prašymą dėl papildomo sprendimo priėmimo.

Prašymai dėl nuosavybės teisių atkūrimo būdo bei papildomo sprendimo (dėl žemės, miško ploto grąžinimo) priėmimo pateikiami:

dėl nuosavybės teisių atkūrimo į žemę, mišką, vandens telkinius – apskričių viršininkų administracijų miestų, rajonų žemėtvarkos skyriams (toliau vadinama – miestų, rajonų žemėtvarkos skyriai) vadovams arba seniūnijos teritorijose dirbantiems miestų, rajonų žemėtvarkos skyrių darbuotojams pagal žemės, miško, vandens telkinio buvimo vietą;

dėl nuosavybės teisių atkūrimo į ūkinės-komercinės paskirties pastatus – miesto, rajono merui (valdybai), ministerijai ar kitai valstybės valdymo institucijai, kuriai tas turtas priskirtas. Tais atvejais, kai ūkinės-komercinės paskirties pastatai yra perduoti privačion nuosavybėn arba jų po 1991 m. rugpjūčio 1 d. neišliko dėl valstybės ar savivaldybės priimtų sprendimų, prašymai pateikiami miesto, rajono merui (valdybai) pagal turto buvimo vietą;

dėl nuosavybės teisių atkūrimo į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus – miesto, rajono merui (valdybai), ministerijai ar kitai valstybės valdymo institucijai, kuriai tas turtas priskirtas. Tais atvejais, kai gyvenamieji namai, jų dalys, butai yra perduoti privačion nuosavybėn arba jų po 1991 m. rugpjūčio 1 d. neišliko dėl valstybės ar savivaldybės priimtų sprendimų, prašymai pateikiami miesto, rajono merui (valdybai) pagal turto buvimo vietą.

7. Prašymą atkurti nuosavybės teises į tą patį turtą keli piliečiai gali pateikti kartu arba atskirai. Prašymą pasirašo jį pateikęs pilietis, o tais atvejais, kai prašymą pateikia kartu keli piliečiai, – visi bendrą prašymą pateikę piliečiai.

8. Šiame dokumente nustatyta tvarka nagrinėjami ir tie prašymai atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą, kurie buvo pateikti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ 10 straipsnyje nustatytais terminais. Pagal nurodytąjį įstatymą prašymus atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. rugpjūčio 15 d. nutarimo Nr. 331 „Dėl Piliečių prašymų atstatyti nuosavybės teisę į išlikusį nekilnojamąjį turtą padavimo tvarkos“ (Žin., 1991, Nr. 27-747; 1992, Nr. 29(2)-905) nustatyta tvarka, o prašymus atkurti nuosavybės teises į žemę ir mišką – Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. liepos 3 d. nutarimo Nr. 259 „Dėl agrarinės reformos parengiamųjų darbų“ (Žin., 1991, Nr. 22-588, Nr. 27-747, Nr. 28-777; 1992, Nr. 29(2)-905, Nr. 31-969) nustatyta tvarka miestų, rajonų valdyboms pagal šio turto buvimo vietą turėjo pateikti turto savininkas, o jam mirus – jo vaikai (įvaikiai), tėvai (itėviai) ar sutuoktinis – iki 1991 m. gruodžio 31 d., mirusio buvusio savininko mirusių vaikų sutuoktinis ir vaikai – iki 1992 m. sausio 31 dienos. Nurodytojo įstatymo 2 straipsnyje minimi piliečiai prašymus atkurti nuosavybės teises į žemę, esančią miestų ir miesto tipo gyvenviečių teritorijoje, turėjo pateikti iki 1992 m. kovo 31 d., prašymus atkurti nuosavybės teises į žemės ūkio paskirties žemę, gyvenamuosius namus su priklausiniais, esančiais žemės ūkio paskirties ar miško žemėje, ir į mišką – iki 1992 m. gegužės 31 d., prašymus atkurti nuosavybės teises į žemę ir mišką – iki 1993 m. rugsėjo 10 dienos. Prašymus atkurti nuosavybės teises į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus su priklausiniais, į ūkinės-komercinės paskirties pastatus, kurie nurodytojo įstatymo įsigaliojimo dieną nuosavybės teise priklausė fiziniams asmenims, savininkai įstatymų nustatyta tvarka turėjo pateikti turto buvimo vietos apylinkės teismui iki 1994 m. balandžio 30 dienos.

9. Piliečiai, praleidę šios tvarkos 5, 6 ir 8 punktuose nurodytus prašymų padavimo terminus, netenka teisės į nuosavybės teisių atkūrimą.

10. Piliečio, turinčio teisę į nuosavybės teisių atkūrimą, prašyme atkurti nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą nurodoma:

vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamoji vieta;

išlikusio nekilnojamojo turto savininko vardas, pavardė, turto rūšis, dydis ir buvimo vieta;

nuosavybės teisių į turtą pagrindas;

dabartinis turto valdytojas;

nuosavybės teisių netekimo laikas ir būdas;

pageidaujamas nuosavybės teisių į nekilnojamąjį turtą atkūrimo būdas – tais atvejais, kai piliečiai nepageidauja turto susigrąžinti natūra. Jeigu piliečiai pageidauja gauti neatlygintinai nuosavybės žemės, miško sklypus ar vandens telkinį, nurodoma vietovė, kurioje jie pageidauja gauti sklypus.

11. Piliečiai per 3 mėnesius nuo įstatymo, reglamentuojančio kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydį, šaltinius, mokėjimo terminus bei tvarką, taip pat garantijas ir lengvatas, numatytas Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įsigaliojimo dienos gali pakeisti savo pareikštą valią dėl būdo, kuriuo valstybė atlygina už išperkamą nekilnojamąjį turtą, jeigu nepriimtas sprendimas dėl nuosavybės teisių atkūrimo. Jeigu sprendimas yra priimtas, o pilietis pageidauja atlyginimo būdą pakeisti pagal šio įstatymo sąlygas, sprendimas panaikinamas apskrities viršininko sprendimu. Kilus ginčui dėl nuosavybės teisių atkūrimo būdo pakeitimo, sprendimas gali būti panaikintas teismine tvarka, atleidžiant pilietį nuo žyminio mokesčio.

Nuosavybės teises patvirtinantys dokumentai

12. Kartu su prašymu pateikiami nuosavybės teises patvirtinantys dokumentai.

13. Nuosavybės teises patvirtinantys dokumentai yra išrašai iš hipotekos knygų, o jeigu šių nėra – turto perleidimo sutartys, teismų sprendimai, turto nacionalizavimo aktai, taip pat valstybinių archyvų išduoti pažymėjimai ir piliečių turimi dokumentai, nurodantys savininko nuosavybės teisėmis turėtą turtą, ir testamentai.

Nuosavybės teises patvirtinantys dokumentai nepriklausomai nuo jų išdavimo (sudarymo) datos gali būti:

žemės perleidimo aktai ar sutartys, ištraukos iš kaimų ir dvarų žemės išskirstymo viensėdžiais projektų planų, Kauno notarinio archyvo apskričių notarų pripažinimo aktų knygų ankstesnieji įrašai, hipotekos įstaigų pripažinimo aktų knygų ankstesnieji išrašai, teismų sprendimai, notarų patvirtinti testamentai, išrašai iš notarų aktų knygų ir kiti piliečių išsaugoti dokumentai, jeigu juos išdavė Lietuvos Respublikos įstaigos, tvarkiusios žemės reformos, turto apskaitos ir padalijimo reikalus, taip pat valstybinių archyvų pažymėjimai, nuorašai bei išrašai. Valstybinių archyvų pažymėjimams prilyginami ir iš valstybinių archyvų gauti bei buvusioms agrarinės reformos tarnyboms ir kitoms žemės reformą vykdančioms institucijoms pateikti įvairių dokumentų – kaimų skirstymo viensėdžiais, dvarų parceliavimo, žemės dalijimo ir kitų žemės nuosavybę patvirtinančių planų, apskričių žemės rūšiavimo komisijų sudarytų sąrašų, kurių reikia žemei apmokestinti pagal rūšis, arba žemės tyrimo žiniaraščių, Žemės tvarkymo departamento kaimų skirstymo viensėdžiais, žemės tvarkymo projektų pateikimo protokolų, apskričių žemės ūkio komisijų nutarimų arba suvestinių apie žemės paėmimą 1940 metais į valstybinį žemės fondą, valsčių savivaldybių pateiktų apskričių žemės ūkio komisijoms ūkių sąrašų, turto nacionalizavimo aktų nuorašai bei išrašai;

dokumentai, nurodyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. gegužės 20 d. nutarime Nr. 349 „Dėl kai kurių dokumentų, patvirtinančių nuosavybės teisę į išlikusį nekilnojamąjį turtą“ (Žin., 1993, Nr. 17-441), taip pat dokumentai, nurodyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. birželio 10 d. nutarime Nr. 407 „Dėl žemės valdymo nuosavybės teise faktą įrodančių papildomų dokumentų“ (Žin., 1993, Nr. 22-531, Nr. 53-1038; 1995, Nr. 86-1945);

įstatymų nustatyta tvarka sudaryti testamentai, nors testamente ir nebūtų duomenų apie žemės ar kito nekilnojamojo turto palikimo faktą, jeigu testatorius mirė iki Lietuvos Respublikos

įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ įsigaliojimo dienos (1991 m. rugpjūčio 1 d.).

Tais atvejais, kai yra keli to paties turto savininko testamentai, nuosavybės teisės atkuriamos pagal vėliausiai sudarytą testamentą.

14. Tais atvejais, kai piliečiai yra pateikę tik dokumentus, nurodytus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. birželio 10 d. nutarime Nr. 407, juos nagrinėja miestų, rajonų žemėtvarkos skyriai Žemės ir miškų ūkio ministerijos nustatyta tvarka ir siūlo institucijai, priimančiai sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo, atkurti piliečiams nuosavybės teises pagal šiuos dokumentus, arba pripažįsta, kad pateiktų dokumentų nepakanka, ir siūlo piliečiui kreiptis į teismą dėl žemės valdymo nuosavybės teisėmis fakto įrodymo.

Tais atvejais, kai yra keli nuosavybės teises patvirtinantys dokumentai, nuosavybės teisės atkuriamos pagal vėliausiai išduotą dokumentą.

15. Kai nuosavybės teisės atkuriamos šios tvarkos 2.3 ir 2.4 punktuose nurodytiems piliečiams, pridedami mirties faktą bei giminystės ryšį patvirtinantys dokumentai. Giminystės ryšį patvirtinančiais dokumentais laikomi gimimo liudijimai, santuokos liudijimai, savininko ar jo vaikų mirties liudijimai, o jų nesant – išrašai iš bažnyčios dokumentų. Nereikia pateikti mirties faktą patvirtinančio dokumento, jeigu asmenys gimę iki 1897 metų.

16. Nuosavybės teises bei giminystės ryšį su turto savininku patvirtinančius dokumentus piliečiai turi teisę pateikti ir po prašymo atkurti nuosavybės teises padavimo. Nuosavybės teises patvirtinančių dokumentų pateikimo terminus nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė atskiru nutarimu.

Tais atvejais, kai pilietis nuosavybės teises ir (ar) giminystės su savininku ryšį įrodinėja teisme, nuosavybės teises ir giminystės ryšį patvirtinančių dokumentų pateikimo laikas yra vienas mėnuo nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.

17. Prie prašymo taip pat gali būti pridėtas piliečių susitarimas, į kurias to paties turto dalis jie pageidauja atkurti nuosavybės teises. Šiuo atveju piliečių parašai turi būti patvirtinti notariškai.

Nuosavybės teisių į kaimo vietovėje esančią žemę atkūrimo sąlygos ir tvarka

18. Nuosavybės teisės į kaimo vietovėje esančią žemę atkuriamos ir žemė grąžinama Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 4 straipsnio ir šio skyriaus nustatyta tvarka bei sąlygomis.

Nuosavybės teisės į kaimo vietovėje esančią žemę piliečiams atkuriamos grąžinant ją natūra, išskyrus žemę, priskirtą valstybės išperkamai žemei.

Žemė grąžinama natūra turėtoje vietoje piliečiui arba piliečiams bendrosios nuosavybės teise. Grąžinant žemės sklypą bendrosios nuosavybės teise, žemės reformos žemėtvarkos projekte žymimas ir vietovėje ženklinamas visas savininko turėtas (grąžintinas natūra) žemės sklypas, į kurį atkuriamos nuosavybės teisės.

Grąžinant žemę natūra bendrosios nuosavybės teise, grąžintas žemės sklypas įregistruojamas Nekilnojamojo turto registre (iki bus įsteigtas Nekilnojamojo turto registras, teisinę žemės registraciją vykdo rajonų žemėtvarkos skyriai Valstybinio žemės kadastro duomenų registre), nurodant bendrasavininkius ir jiems priklausančias bendrosios nuosavybės dalis.

Nuosavybės teisės į žemę natūra atkuriamos pažymėjus grąžinamos žemės sklypo ribas žemės reformos žemėtvarkos projekte ir paženklinus ją vietovėje.

19. Žemė, kurioje įveisti pramoniniai sodai, uogynai bei medelynai, piliečiams grąžinama natūra. Šios žemės naudotojai, jeigu žemės savininkai pageidauja ir atsiskaito su naudotojais už medžius ir vaiskrūmius (nesusitarus kitaip), privalo palaisvinti žemę per trejus metus. Sugrąžintos žemės savininkai su tos žemės naudotojais už medžius ir vaiskrūmius atsiskaito Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

20. Žemė, esanti kaimo vietovėje, kurią nuomos pagrindais naudoja juridiniai ir fiziniai asmenys jų nuosavybės teise turimiems ūkinės-komercinės paskirties pastatams ir statiniams (statomiems arba pastatytiems) eksploatuoti, grąžinama natūra. Piliečiai, kuriems ši žemė

gražinama natūra, privalo laikytis žemės servitutų, nustatytų pagal žemės reformos žemėtvarkos projektus.

21. Žemė, apšodinta ir apaugusi mišku arba pertvarkyta į tvenkinius, gražinama natūra (išskyrus tvenkinio užtvankos įrenginius, kurie yra priskirti pavojingiesiems įrenginiams). Jeigu pilietis atsisako susigrąžinti apšodintą ir apaugusį mišku arba į tvenkinį pertvarkytą žemės sklypą, valstybė jam atlygina pagal šio įstatymo 16 straipsnio 5 dalį. Tvenkinių užtvankų įrenginių, priskirtų pavojingiesiems įrenginiams, sąrašą ir jų užimtą žemės plotą tvirtina apskričių viršininkai, suderinę su Aplinkos apsaugos ministerija.

22. Žemė, kurioje nutiestos komunikacijos, žemė, esanti išžvalgytų naudingųjų iškasenų nenaudojamų telkinių teritorijose, saugomose teritorijose, taip pat žemė, kurioje yra įrengtos ir naudojamos drėkinimo sistemos pašariniams plotams lietinti gyvulininkystės kompleksų nutekamaisiais vandenimis, gražinama piliečiams įstatymuose bei kituose teisės aktuose nustatyto riboto tikslinio naudojimo sąlygomis. Jeigu šiuo atveju susigrąžinti žemės turėtoje vietoje piliečiai nepageidauja, valstybė jiems atlygina pagal šio įstatymo 16 straipsnio 5 ir 6 dalis.

23. Kaimų, neišskirstytų į vienkiemius, teritorijoje, kurioje buvo rėžių sistema, žemė gražinama tik suprojektavus šioje teritorijoje susigrąžinančių žemę natūra piliečių žemės sklypų išdėstymą pagal žemės reformos žemėtvarkos projektus, parengtus laikantis Žemės ir miškų ūkio ministerijos patvirtintos metodikos.

24. Jeigu pilietis nepageidauja susigrąžinti žemės natūra turėtoje vietoje, jo teisės gali būti atkuriamos perduodant neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam žemės sklypą iš laisvos žemės pagal Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatyme piliečiams nustatytą žemės plotų įsigijimo eiliškumą.

25. Į piliečiui sugrąžinamą žemės plotą arba jam perduodamą neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam žemės sklypo plotą įskaitomas jo nuomojamos namų valdos žemės sklypas kaimo vietovėje, taip pat žemės sklypai, kuriuos pilietis yra įsigijęs nuosavybėn, jeigu jų įsigijimo metu įstatymų buvo nustatyta, kad juos įsigyjant tokiu pat plotu turi būti sumažinamas gražinamas natūra arba perduodamas lygiavertis turėtajam žemės sklypas. Piliečių, kuriems sugrąžinta žemė arba kurie turi teisę susigrąžinti didesnę kaip 3 hektarų žemės ūkio naudmenų plotą toje kadastrinėje vietovėje, kurioje yra jų naudojama asmeninio ūkio žemė, naudojamas asmeninio ūkio žemės sklypas gali būti mažinamas iki vienodo dydžio visiems šiems asmenims ir įskaitomas į sugrąžinamos žemės plotą. Tokiais atvejais asmeniniam ūkiui skirtoje teritorijoje paliekamo naudoti asmeniniam ūkiui žemės ploto dydį pagal skirtingas gyvenvietes tvirtina apskrities viršininkas žemės reformos žemėtvarkos projektą rengiančio specialisto teikimu.

26. Piliečiams, kurie nepageidauja natūra susigrąžinti mišku apaugusios žemės, gali būti perduodamas neatlygintinai nuosavybėn lygiavertis miško plotas iš laisvo miško fondo, jeigu šie piliečiai gyvena apskrityje, kurioje yra perduodamas nuosavybėn miškas.

27. Piliečių nuosavybės teisės į žemę, kuri pagal šios tvarkos 70 punktą yra valstybės išperkama, atkuriamos atlyginant jiems Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 16 straipsnio 8 dalyje nurodytais būdais. Kai žemę išperka valstybė, pilietis gali pasirinkti vieną ar kelis atlyginimo už valstybės išperkamą žemę būdus.

28. Perduodant neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį žemės sklypą, žemės sklypas projektuojamas laisvoje žemėje.

29. Tais atvejais, kai pagal žemės reformos žemėtvarkos projektus susumavus laisvos žemės plotą paaiškėja, jog piliečiams, pateikusiems prašymus jų pageidaujamoje vietovėje gauti neatlygintinai nuosavybėn žemės sklypą, lygiavertį turėtajam, pagal Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatyme nustatytą žemės įsigijimo eilę laisvos žemės nepakanka, apskrities viršininkas arba jo įgaliotas atstovas privalo suinteresuotiems piliečiams raštu apie tai pranešti ir kartu nurodyti galimybes pasirinkti kitus nuosavybės teisių į žemę atkūrimo būdus, arba galimybę gauti žemės sklypą kitoje apskrities vietoje.

30. Piliečiams perduodant neatlygintinai nuosavybėn žemės sklypus, lygiavertčius turėtajam, žemės sklypai formuojami laikantis Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 10 straipsnyje

nustatytos žemę įsigyjančių piliečių eilės ir perduodami pagal sudarytus žemės reformos žemėtvarkos projektus.

Tais atvejais, jeigu į projektuojamą perduoti neatlygintinai nuosavybėn tą patį žemės sklypą pretenduoja keli piliečiai, turintys vienodą pirmumo teisę, žemės sklypas perduodamas nuosavybėn neatlygintinai piliečiui, gyvenančiam toje kadastrinėje vietovėje, kurioje buvo jo nuosavybės teisėmis turėta žemė.

31. Gražinant žemę natūra arba žemės sklypus perduodant nuosavybėn neatlygintinai piliečiams, nustatomi žemės servitutai ir specialiosios žemės naudojimo sąlygos pagal žemės reformos žemėtvarkos projektus.

Nuosavybės teisių į miestų žemę atkūrimo sąlygos ir tvarka

32. Nuosavybės teisės į miestų žemę atkuriamos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 5 straipsnio ir šio skyriaus nustatyta tvarka bei sąlygomis.

33. Nuosavybės teisės atkuriamos į savininko turėtą žemę, bet ne didesnio kaip 150 hektarų ploto, įskaitant miškus ir vandens telkinius.

34. Nuosavybės teisės į žemę, iki 1995 m. birželio 1 d. buvusių miestams nustatytąją tvarka priskirtose teritorijose, atkuriamos:

perduodant neatlygintinai nuosavybėn piliečiams, turintiems nuosavybės teisėmis gyvenamuosius namus ar kitus pastatus, jų naudojamą teritoriją planavimo dokumentuose nustatytų ribų žemės sklypą (pažymėtą namų valdos ar kitų pastatų techninės apskaitos byloje iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos), prie šių statinių arba teritorijų planavimo dokumentuose numatytą jų naudojamą žemės sklypą kitai paskirčiai (daržui, sodui ir kt.) mieste, išskyrus Neringos miestą, bet ne didesnę kaip 0,2 hektaro Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje, Marijampolėje, Druskininkuose, Palangoje, Birštone ir ne didesnę kaip 0,3 hektaro kituose miestuose. Kai prie statinių esantis naudojamas žemės sklypas yra nuosavybės teise turėtoje žemėje, neatlygintinai nuosavybėn perduodamas visas šio prie statinių naudojamo žemės sklypo plotas (nepriklausomai nuo parengtų tos vietovės teritorijų planavimo dokumentų), bet ne didesnis kaip 1 hektaro;

perduodant neatlygintinai nuosavybėn piliečiui naują Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinto dydžio žemės sklypą individualiai statybai, taip pat daržui, sodui ir kitoms panašioms reikmėms (toliau vadinama – kitai paskirčiai) tame mieste, kuriame buvo turėtoji žemė, išskyrus Neringos miestą, arba piliečių pageidavimu – mieste, kuriame jie gyvena (išskyrus Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos, Birštono ir Neringos miestus). Miestų teritorijų dalyse, kurios įrašytos į Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą (kultūrinių vietovių sąrašą), nauji žemės sklypai individualiai statybai bei kitai paskirčiai nuosavybėn neperduodami; neatlygintinai perduodami nuosavybėn naudojami žemės sklypai tik tiems asmenims, kuriems šiose miestų teritorijų dalyse nuosavybės teise priklauso gyvenamieji namai arba kiti pastatai.

35. Piliečiams neatlygintinai perduodamo nuosavybėn naujo žemės sklypo, esančio miesto teritorijai priskirtoje žemėje, dydį kiekviename mieste tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė miesto, rajono savivaldybės pasiūlymu. Minimalus neatlygintinai nuosavybėn perduodamo naujo žemės sklypo dydis – 0,04 hektaro (išskyrus nuosavybės teise turėtą mažesnę žemės sklypą). Maksimalus neatlygintinai nuosavybėn perduodamo žemės sklypo plotas turi būti ne didesnis kaip 0,2 hektaro Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje, Marijampolėje, Druskininkuose, Palangoje, Birštone ir ne didesnis kaip 0,3 hektaro kituose miestuose.

36. Jeigu piliečio turėtas žemės sklypas buvo ne mažiau kaip 0,04 hektaro didesnis už dabar jo naudojamą žemės sklypą, jam pagal galimybę papildomai perduodamas neatlygintinai nuosavybėn naujas ne mažesnis kaip 0,04 hektaro žemės sklypas individualiai statybai bei kitai paskirčiai. Bendras piliečiui perduoto neatlygintinai nuosavybėn jo naudojamo žemės sklypo ir papildomai perduodamo neatlygintinai nuosavybėn naujo žemės sklypo plotas neturi būti didesnis

už Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą perduodamo neatlygintinai nuosavybėn naujo žemės sklypo individualiai statybai bei kitai paskirčiai tame mieste plotą.

37. Piliečiams nauji žemės sklypai individualiai statybai ar kitai paskirčiai perduodami neatlygintinai nuosavybėn šia eilės tvarka:

piliečiams – pasirinktoje jų turėtos žemės vietoje, kai šie sklypai toje vietovėje yra numatyti detalizajame plane;

piliečiams, kurie yra 1918–1920 metų nepriklausomybės kovų kariai savanoriai, pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviai, politiniai kaliniai, tremtiniai ar Vyčio Kryžiaus ordinu apdovanoti asmenys, jų sutuoktiniai, tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), – pagal jų prašymų atkurti nuosavybės teises padavimo datą;

piliečiams, turintiems teisę į valstybės paramą pagal Lietuvos Respublikos gyventojų apsirūpinimo gyvenamosiomis patalpomis įstatymą, taip pat piliečiams, iškeliamiems iš savininkams grąžintų gyvenamųjų namų ir piliečiams – buvusiems gyvenamųjų namų savininkams, kai jiems namai negrąžinami, – pagal jų prašymų atkurti nuosavybės teises padavimo datą;

kitiems piliečiams – pagal jų prašymų atkurti nuosavybės teises padavimo datą.

38. Naujų žemės sklypų, perduodamų neatlygintinai piliečiams, eilę tvirtina apskričių viršininkai.

Pilietis turi teisę susipažinti su eilės sąrašu apskrities viršininko nustatyta tvarka.

Piliečiui atsisakius siūlomo žemės sklypo, šis sklypas siūlomas kitam piliečiui pagal patvirtintą eilę. Atsisakius siūlomo žemės sklypo, piliečiui išlieka pirmumo teisė ne daugiau kaip du kartus rinktis žemės sklypą kitoje detalizajame plane numatytoje vietoje. Pilietis, kuris iš viso tris kartus atsisako siūlomo žemės sklypo, įrašomas į eilę paskutiniu juo. Siūlomo žemės sklypo atsisakymas pateikiamas raštu išdėstant motyvus.

39. Jeigu piliečiui sugrąžintas ar perduodamas neatlygintinai nuosavybėn žemės sklypas miesto teritorijai priskirtoje žemėje yra mažesnis už sklypo, į kurį atkuriamas nuosavybės teisė, plotą, valstybė jam atlygina šios tvarkos 82 punkte nurodytais būdais.

40. Nuosavybės teisės į Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos ir Birštono miestų savivaldybių teritorijose esančią žemę, šių miestų savivaldybių teritorijoms priskirtą po 1995 m. birželio 1 d., atkuriamos šio įstatymo 4 straipsnio nustatyta tvarka ją grąžinant natūra, o jeigu ši žemė pagal šio įstatymo 12 straipsnį priskirta valstybės išperkamai žemei, už ją valstybė atlygina pagal šio įstatymo 16 straipsnį. Minėtose teritorijose nauji žemės ūkio paskirties sklypai neatlygintinai nuosavybėn neperduodami, išskyrus sklypus, naudojamus asmeniniam ūkiui.

41. Suteikiamų neatlygintinai naudojamų ir naujų sklypų individualiai statybai ar kitai paskirčiai ribos turi būti paženklintos vietoje ir sklypai pažymėti Valstybinio žemės kadastro žemėlapyje tokia pat tvarka, kaip ir valstybės parduodamų žemės sklypų.

42. Jeigu pilietis, kuriam atkuriamas nuosavybės teisė į žemę, naudojosi didesniu žemės sklypu, negu jam suteikiamas neatlygintinai, viršijanti normą sklypo dalis (viršplotis) apskrities viršininko sprendimu gali būti paimta ir panaudota miesto reikmėms arba išnuomota žemę naudojančiam piliečiui, iki ji bus panaudota pagal paskirtį, numatytą teritorijų planavimo dokumentuose.

Nuosavybės teisių į miškus ir vandens telkinius atkūrimo sąlygos ir tvarka

43. Nuosavybės teisės į miškus ir vandens telkinius atkuriamos šio įstatymo 6 straipsnio ir šio skyriaus nustatyta tvarka.

44. Miškas grąžinamas natūra turėtoje vietoje piliečiui arba piliečiams bendrosios nuosavybės teise, išskyrus miškus, priskirtus valstybės išperkamiems miškams.

45. Teritorijoje, kurioje buvo rėžių sistema, miškas grąžinamas tik suprojektavus šioje teritorijoje susigrąžinančių mišką natūra piliečių miško sklypų išdėstymą pagal parengtus žemės reformos žemėtvarkos projektus.

46. Jeigu piliečiams grąžintinas miškas neišlikęs, jų pageidavimu grąžinamas žemės sklypas, kuriame buvo miškas, arba perduodamas neatlygintinai nuosavybėn lygiavertis miško sklypas iš laisvo miško fondo – tik už turėtą mišką ir tik piliečiams, gyvenantiems tose apskrityse, kuriose yra perduodamas nuosavybėn miškas.

47. Miškai ir vandens telkiniai saugomose teritorijose piliečiams grąžinami ribotam tiksliniam naudojimui, jeigu jie sutinka su įstatymuose bei kituose teisės aktuose nustatytu ribotu tiksliniu naudojimu. Jeigu tokio miško susigrąžinti natūra turėtoje vietoje piliečiai nepageidauja, jiems gali būti neatlygintinai perduodamas nuosavybėn lygiavertis miško plotas iš laisvo miško fondo – tik už turėtą mišką ir tik piliečiams, gyvenantiems tose apskrityse, kuriose yra perduodamas nuosavybėn miškas.

Valstybiniuose draustiniuose ir valstybiniuose parkuose nuosavybės teisė į mišką atkuriamą perduodant nuosavybėn lygiavertį turėtajam žemės ar miško sklypą tik šiose teritorijose gyvenantiems piliečiams.

48. Nuosavybės teisė į miškus, kurie pagal šį įstatymą yra valstybės išperkami, atkuriamą atlyginant už juos šios tvarkos 82 punkte nurodytais būdais.

49. Perduoti neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam miško sklypą ar vandens telkinį pagal piliečių pageidavimą galima, jeigu:

- miškas ar vandens telkinys yra priskirtas valstybės išperkamam miškui, vandens telkiniui;
- miškas ar vandens telkinys neišlikęs;
- miškas ar vandens telkinys yra saugomoje teritorijoje.

50. Perduodami neatlygintinai nuosavybėn lygiavertčiai miško sklypai projektuojami laisvo miško fondo žemėje, laikantis Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 10 straipsnyje nustatytos miško įsigijimo eilės, ir perduodami pagal žemės reformos žemėtvarkos projektus.

Tais atvejais, jeigu į projektuojamą perduoti neatlygintinai nuosavybėn tą patį miško sklypą pretenduoja keli piliečiai, turintys vienodą pirmumo teisę, miško sklypas perduodamas nuosavybėn neatlygintinai piliečiui, gyvenančiam toje kadastrinėje vietovėje, kurioje buvo jo nuosavybės teisėmis turėtas miškas.

51. Miškas grąžinamas natūra arba perduodamas nuosavybėn neatlygintinai lygiavertis turėtajam miško sklypas, jeigu piliečiai sutinka su žemės reformos žemėtvarkos projektuose nustatytais žemės servitutais, valstybinių parkų planavimo schemose nustatytų valstybinių parkų kraštovaizdžio tvarkymo zonų reglamentais ir specialiosiomis miško naudojimo sąlygomis.

52. Vandens telkiniai, išskyrus valstybinės reikšmės vidaus vandenį, priskirtus valstybės išperkamiems vandens telkiniams, grąžinami natūra piliečiui arba piliečiams bendrosios nuosavybės teise.

Už neišlikusį vandens telkinį piliečiams gali būti atlyginama perduodant neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam vandens telkinio plotą.

Už vandens telkinius, priskirtus valstybinės reikšmės vidaus vandenims, piliečiams nuosavybės teisės atkuriamos atlyginant šios tvarkos 82 punkte nurodytais būdais.

53. Kai iki Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ galiojimo sustabdymo laikinojo įstatymo įsigaliojimo dienos buvo priimti sprendimai dėl nuosavybės teisių į žemę ar mišką atkūrimo kompensuojant mišku ir miško sklypai vietovėje paženklinėti, šie miško sklypai piliečiams perduodami neatlygintinai nuosavybėn, jeigu jų nepageidauja natūra susigrąžinti savininkai. Tais atvejais, kai iki Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ galiojimo sustabdymo laikinojo įstatymo įsigaliojimo dienos buvo priimti sprendimai dėl nuosavybės teisių į žemę ar mišką atkūrimo kompensuojant mišku, tačiau miško sklypai vietovėje nebuvo paženklinėti, šiems piliečiams perduodami neatlygintinai nuosavybėn miško sklypai iš laisvo miško fondo, laikantis Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 10 straipsnyje nustatytos miško įsigijimo eilės.

54. Piliečiai, kurių žemė (miškas), iki priimant sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo kompensuojant mišku, buvo priskirta valstybės išperkamai žemei (miškui) ir kurie pagal Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 10 straipsnyje nustatytą eilę pageidauja pirmumo teise gauti

miško sklypus, privalo pateikti rajono žemėtvarkos skyriui pažymas apie valstybės išperkamą žemę, mišką iš to miesto, rajono žemėtvarkos skyriaus, kur buvo jų turėtoji žemė (miškas).

Nuosavybės teisių į ūkinės-komercinės paskirties pastatus ir jų priklausinius atkūrimo tvarka

55. Nuosavybės teisės į ūkinės-komercinės paskirties pastatus ir jų priklausinius atkuriamos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 7 straipsnio ir šio skyriaus nustatyta tvarka.

56. Už valstybės išperkamus, taip pat po 1991 m. rugpjūčio 1 d. neišlikusius dėl valstybės, savivaldybės institucijų priimtų sprendimų ūkinės-komercinės paskirties pastatus atlyginama pagal šio įstatymo 16 straipsnį.

57. Vadovaujantis sprendimu atkurti nuosavybės teises, grąžinant natūra ūkinės-komercinės paskirties pastatus su priklausiniais, surašomas perdavimo aktas, kurį pasirašo savininkas ir perduodančioji šalis. Perdavimo aktą šalys pasirašo ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo sprendimo atkurti nuosavybės teises priėmimo dienos.

58. Registruojant nuosavybės teises į natūra sugrąžintus ūkinės-komercinės paskirties pastatus ir jų priklausinius, Nekilnojamojo turto registro įstaigai pateikiami sprendimas dėl nuosavybės teisių atkūrimo ir perdavimo aktas.

59. Nuosavybės teisės į buvusius ūkinės-komercinės paskirties pastatus, nustatytąja tvarka pertvarkytus į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, atkuriamos laikantis šios tvarkos skyriuje „Nuosavybės teisių į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus atkūrimo sąlygos ir tvarka“ išdėstytų reikalavimų.

60. Grąžinus ūkinės-komercinės paskirties pastatus ir jų priklausinius natūra, nuosavybės teisės į žemę, ant kurios yra sugrąžinti pastatai, atkuriamos laikantis šios tvarkos skyriuje „Nuosavybės teisių į kaimo vietovėje esančią žemę atkūrimo sąlygos ir tvarka“ arba skyriuje „Nuosavybės teisių į miestų žemę atkūrimo sąlygos ir tvarka“ nustatytų reikalavimų. Piliečiai, kuriems sugrąžinti ūkinės-komercinės paskirties pastatai, gali atkurti nuosavybės teises į žemės sklypą nepriklausomai nuo to, ar buvo paduotas atskiras prašymas grąžinti šią žemę. Jeigu prie sugrąžintų pastatų esantis žemės sklypas privačios nuosavybės teise jų savininkui nepriklausė, jis apskrities viršininko sprendimu ir piliečio prašymu parduodamas Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatyme nustatyto dydžio arba nustatytąja tvarka išnuomojamas.

61. Grąžinus natūra ūkinės-komercinės paskirties pastatus ir jų priklausinius, kuriuose vykdoma gamybinė veikla, savininkas negali mažinti įmonėje darbo vietų daugiau, negu leidžia įstatymai.

Prieš grąžinimą ūkinės-komercinės paskirties pastatai ir jų priklausiniai, juose esantys įrengimai bei kitas turtas turi būti įkainoti Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymo nustatyta tvarka.

62. Susigražinęs natūra ūkinės-komercinės paskirties pastatus, savininkas juose esančius valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančius įrengimus ir kitas pagrindines priemones bei apyvartinį turtą (išskyrus lėšas) gali išsipirkti litais iš karto arba per 5 metus išsimokėtinai.

Išperkant išsimokėtinai, iš karto turi būti sumokėta ne mažiau kaip 15 procentų įrengimų, kitų pagrindinių priemonių ir apyvartinio turto įkainojimo vertės. Likusi suma išmokama šalių susitarimu lygiomis dalimis pirkimo-pardavimo sutartyje numatytais terminais ir sąlygomis. Pirkimo-pardavimo sutartyje nustatomas palūkanų dydis, atsižvelgiant į Lietuvos banko skelbiamo paskutinio mėnesio (prieš pasirašant sutartį) indėlių, priimtų ilgesniam negu 12 mėnesių laikotarpiui, vidutinę metinę palūkanų komerciniuose bankuose normą, sumažintą 30 procentų. Pirkimo-pardavimo sutartyje turi būti numatytos sankcijos pirkėjui dėl įsipareigojimų nevykdymo.

Gautos lėšos už išpirktus įrengimus ir kitas pagrindines priemones bei apyvartinį turtą nustatytąja tvarka pervedamos atitinkamai į valstybės ar savivaldybės privatizavimo fondus.

Nuosavybės teisių į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus atkūrimo sąlygos ir tvarka

63. Nuosavybės teisės į išlikusius gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, taip pat į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, kurie po 1991 m. rugpjūčio 1 d. neišliko dėl valstybės, savivaldybės institucijų priimtų sprendimų, atkuriamos Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 8 straipsnio ir šio skyriaus nustatyta tvarka.

64. Gyvenamieji namai, jų dalys, butai grąžinami natūra, jeigu:

64.1. jie yra tušti;

64.2. jie pertvarkyti į negyvenamąsias patalpas ir nėra naudojami švietimo, sveikatos apsaugos, kultūros, mokslo reikmėms bei globos namams pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą sąrašą;

64.3. juose gyvena nuomininkai, kai savininkai pageidauja patalpas susigrąžinti bei sutinka su šio įstatymo 20 straipsnyje nustatytais sąlygomis;

64.4. jie nėra perstatyti (rekonstruoti) taip, kad būtų pakeista daugiau kaip 60 procentų pagrindinių konstrukcijų ir sukurto naujo bendrojo ploto nebūtų galima atskirti nuo buvusiojo; visas bendras plotas 30 procentų neviršija buvusiojo;

64.5. jie nėra pagal įstatymus įsigyti privačion nuosavybėn.

65. Jeigu pilietis pareiškė pageidavimą susigrąžinti namą, jo dalį, butą, kai juose gyvena nuomininkai, miesto, rajono savivaldybė (arba kita institucija) privalo raštu supažindinti pilietį su šio įstatymo 20 straipsnyje nustatytais teisėmis ir pareigomis. Pilietis per mėnesį nuo supažindinimo dienos privalo pranešti raštu miesto, rajono savivaldybei (arba kitai institucijai) apie savo apsisprendimą.

Piliečiui nesutikus, jam atlyginama šio įstatymo 16 straipsnyje numatytais būdais.

66. Vadovaujantis sprendimu atkurti nuosavybės teises, grąžinant natūra gyvenamąjį namą, jo dalį, butą, surašomas perdavimo aktas, kurį pasirašo savininkas ir perduodančioji šalis. Perdavimo aktą šalys pasirašo ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo sprendimo atkurti nuosavybės teises priėmimo.

67. Registruojant nuosavybės teises į gyvenamąjį namą, jo dalį, butą, Nekilnojamojo turto registro įstaigai pateikiami sprendimas atkurti nuosavybės teises ir perdavimo aktas.

68. Grąžinus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus natūra, nuosavybės teisės į žemę, ant kurios yra sugrąžinti namai, atkuriamos laikantis šios tvarkos skyriuje „Nuosavybės teisių į kaimo vietovėje esančią žemę atkūrimo sąlygos ir tvarka“ arba skyriuje „Nuosavybės teisių į miestų žemę atkūrimo sąlygos ir tvarka“ nustatytų reikalavimų. Piliečiai, kuriems sugrąžinti gyvenamieji namai, jų dalys, butai, gali atkurti savo nuosavybės teises į namų valdos žemės sklypą nepriklausomai nuo to, ar buvo paduotas atskiras prašymas grąžinti šią žemę. Jeigu prie sugrąžinto namo, jo dalies, buto esantis sklypas privačios nuosavybės teise nepriklausė namo, jo dalies, buto savininkui, jis apskrities viršininko sprendimu (ir piliečio prašymu) parduodamas Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatyme numatyto dydžio arba nustatytąja tvarka išnuomojamas.

69. Grąžinus piliečiams gyvenamuosius namus, jų dalis, butus natūra arba perdavus nuosavybėn kitas gyvenamąsias patalpas, jie kartu su savo šeimos nariais ir subnuomininkais privalo per 2 mėnesius nuo tuščių patalpų perdavimo dienos patuštinti nuomojamas valstybės ar savivaldybių butų fondo gyvenamąsias patalpas. Nepatuštinę nuomojamų patalpų piliečiai kartu su šeimos nariais ir subnuomininkais iškeldinami įstatymų nustatyta tvarka.

Valstybės išperkama žemė

70. Pagal šio įstatymo 12 straipsnį valstybės bei kitoms reikmėms žemė iš piliečių išperkama, jeigu ji:

užimta valstybės ir savivaldybės kelių, aerodromų, karinių dalinių arba skirta valstybės sienos apsaugai. Šių objektų sąrašus, užimamą žemės plotą ir ribas tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė atskiru nutarimu;

yra naudingųjų iškasenų naudojamų telkinių teritorijoje ir nustatytą tvarka suteikta naudotis juridiniams ar fiziniams asmenims laikantis Lietuvos geologijos tarnybos nustatytų bei su Žemės ir miškų ūkio ministerija suderintų plotų. Didesnių kaip 50 hektarų naudojamų telkinių plotai nustatomi pagal faktinį jų naudojimą, pridedant rezervinį plotą, numatomą panaudoti per 5 metus;

yra kaimo vietovėje ir po 1995 m. birželio 1 d. miestams priskirtoje teritorijoje pagal įstatymus užimta: namų valdų (sodybų) sklypų; juridiniams ar fiziniams asmenims nuosavybės teisėmis priklausantiems pastatams ir įrenginiams (statomiems arba pastatytiems) eksploatuoti reikalingų sklypų (išskyrus atvejį, kai esama žemė, kuri nuomos pagrindais yra suteikta juridiniams ar fiziniams asmenims jų nuosavybės teise turimiems ūkinės-komercinės paskirties pastatams ir įrenginiams (statomiems ar pastatytiems) eksploatuoti, grąžinama natūra); valstybinių įstaigų ir organizacijų bei visuomeninės paskirties pastatams ir įrenginiams (statomiems arba pastatytiems) eksploatuoti reikalingų sklypų; kitų visuomenės poreikiams naudojamų teritorijų (gatvių, aikščių, parkų, skverų, kapinių, vandenviečių, paplūdimių ir kt.); taip pat suteikta individualiai statybai. Šių žemės sklypų (teritorijų) plotai ir ribos nustatomi teritorijų planavimo dokumentuose;

iki 1995 m. birželio 1 d. buvo miestams nustatyta tvarka priskirtose teritorijose (išskyrus atvejį, kai prie statinių esantis naudojamas žemės sklypas yra nuosavybės teise turėtoje žemėje ir perduodamas neatlygintinai nuosavybėn);

yra užimta sodininkų bendrijų sodų;

yra valstybinių rezervatų, nacionalinių ir regioninių parkų rezervatų, Kuršių nerijos nacionalinio parko teritorijoje;

pagal įstatymus įsigyta privačion nuosavybėn;

pagal įstatymus suteikta valstiečio ūkiui steigti, o šio įstatymo įsigaliojimo metu buvo naudojama pagal paskirtį, ir ūkis turi gamybinių pastatų. Šių ūkių sąrašus iki 1997 m. gruodžio 31 d. patvirtina apskričių viršininkai;

pagal įstatymus suteikta ir naudojama gyventojų asmeniniam ūkiui, taip pat suteikta tarnybinėms žemės daloms, išskyrus ne mažesnius kaip 3 hektarų žemės ūkio naudmenų žemės sklypus prie vienkienių, esančius gyventojų asmeniniam ūkiui ir valstiečių ūkiui skirtoje teritorijoje ir pagal šio įstatymo 4 straipsnio 8 dalį grąžinamus natūra šių vienkienių savininkams. Asmeninio ūkio arba tarnybinių dalų žemės sklypų dydžiai ir jų ribos nustatomi vadovaujantis iš naujo parengtais žemės reformos žemėtvarkos projektais;

suteikta mokslo ir mokymo, valstybinėms socialinės globos bei rūpybos įstaigoms, valstybinėms įstaigoms ir organizacijoms, perduota valstybiniams specializuotiems sėklininkystės, veislininkystės ūkiams. Šios žemės naudotojų sąrašą ir jų naudojamų žemės sklypų dydžius nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Valstybės išperkami miškai ir vandens telkiniai

71. Pagal šio įstatymo 13 straipsnį miškai ir vandens telkiniai iš piliečių išperkami valstybės, jeigu jie yra:

priskirti valstybinės reikšmės miškams, valstybinės reikšmės vidaus vandenims. Šių miškų ir vandens telkinių plotus tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė;

priskirti valstybiniams rezervatams, valstybinių parkų rezervatams ir rezervatinėms apyrboms, Kuršių nerijos nacionaliniam parkui;

priskirti miestų miškams ir miško parkams;

priskirti miestų sanitarinės apsaugos pirmajai zonai;

priskirti miško genetiniams rezervatams, miško medelynams ir sėklininkystės plantacijoms;

priskirti miškų mokslinio tyrimo ir mokymo bei selekcinės sėklininkystės objektams. Šių miškų plotus tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė;

pagal įstatymus įsigyti privačion nuosavybėn.

Valstybės išperkami ūkinės-komercinės paskirties pastatai

72. Ūkinės-komercinės paskirties pastatai iš šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytų piliečių išperkami valstybės ir už juos atlyginama pagal jo 16 straipsnį, jeigu jie:

yra iš esmės perstatyti (rekonstruoti) taip, kad pakeista daugiau kaip 60 procentų pagrindinių konstrukcijų ir sukurto naujo ploto negalima atskirti nuo buvusiojo;

pagal įstatymus yra įsigyti privačion nuosavybėn.

73. Nustatant, kiek procentų laikančiųjų konstrukcijų yra pakeista, imamas pastatų, statinių (ar jų dalių) nacionalizavimo metu buvusių konstrukcijų pakeistosios (neišlikusios) dalies vertės santykis su visa tuo metu buvusių laikančiųjų konstrukcijų verte palyginamosiomis kainomis (į konstrukcijų susidėvėjimą neatsižvelgiama). Sustiprintos konstrukcijos iš dalies įskaičiuojamos į pakeistųjų konstrukcijų vertę Statybos ir urbanistikos ministerijos nustatyta tvarka;

Tais atvejais, kai pagrindinės laikančiosios konstrukcijos sustiprinimo darbų vertė prilygsta visai buvusios konstrukcijos vertei arba yra už ją didesnė, visa konstrukcija laikoma pakeista ir į pastato pakeistų konstrukcijų dalį įskaičiuojama buvusios konstrukcijos vertė.

Prie pagrindinių laikančiųjų pastato konstrukcijų priskiriami pamatai, išorės ir vidaus sienos, karkasas (kolonos, stulpai, sijos, standumo ir surišimo konstrukcijos), santvaros, posantvariai ir pokraninės sijos, perdangų bei denginių laikančiosios dalys (išskyrus apšiltinimą, hidroizoliaciją, grindis bei dangą), laiptų, balkonų ir lodžų konstrukcijos, liftų šachtos ir stogo laikančiosios konstrukcijos.

74. Jeigu iš esmės perstatytame (rekonstruotame) ūkinės-komercinės paskirties pastate pakeista daugiau kaip 60 procentų pagrindinių konstrukcijų, bet sukurtą naują plotą galima atskirti nuo buvusiojo, savininko pageidavimu išlikusioji pastato dalis gali būti grąžinama natūra.

75. Sukurtą naują plotą (priestatus, antstatus) atskirti nuo buvusiojo galima tada, kai sukurto naujo ploto patalpas (priestatus, antstatus) be rekonstrukcijos galima naudoti nepažeidžiant architektūrinių, statybos, higienos, sanitarijos ir priešgaisrinių reikalavimų.

Valstybės išperkami gyvenamieji namai, jų dalys, butai

76. Gyvenamieji namai, jų dalys, butai išperkami iš šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytų piliečių ir už juos atlyginama pagal jo 16 straipsnį, jeigu jie:

yra pertvarkyti į negyvenamąsias patalpas ir naudojami švietimo, sveikatos apsaugos, kultūros, mokslo reikmėms bei globos namams. Tokių patalpų sąrašas tvirtinamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu;

iš esmės pertvarkyti taip, kad pakeista daugiau kaip 60 procentų pagrindinių konstrukcijų ir sukurto naujo bendrojo ploto negalima atskirti nuo buvusiojo; visas bendrasis plotas 30 procentų viršija buvusįjį;

pagal įstatymus įsigyti privačion nuosavybėn.

77. Pagrindinių gyvenamojo namo konstrukcijų pertvarkymo procentas nustatomas vadovaujantis šios tvarkos 73 punktu.

Jeigu sukurtą naują gyvenamojo namo plotą galima atskirti nuo buvusiojo ir visas bendrasis plotas 30 procentų neviršija buvusiojo, išlikusioji namo dalis grąžinama savininkui natūra.

78. Sukurtas naujas plotas atskiriamas nuo buvusiojo laikantis šios tvarkos 75 punkto nuostatų.

Atlyginimas piliečiams už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą

79. Už valstybės išperkamą išlikusį nekilnojamąjį turtą, taip pat už nekilnojamąjį turtą, kuris iki 1991 m. rugpjūčio 1 d. buvo išlikęs, tačiau po to jo neliko dėl valstybės, savivaldybės institucijų priimtų sprendimų, piliečiams atlygina valstybė.

80. Kai valstybė atlygina piliečiams už nekilnojamąjį turtą, kuris pagal šį įstatymą negrąžinamas natūra, laikomasi negrąžinamo turto ir vietoj jo perduodamo kito turto, kuriuo atlyginama už valstybės išperkamą turtą, lygiavertiškumo principo.

81. Kai atlyginama už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą ir už nekilnojamąjį turtą, kurio piliečiai šio įstatymo nustatytais atvejais nepageidauja susigrąžinti natūra, atlyginimas (perduodamų neatlygintinai nuosavybėn žemės, miško, vandens telkinio vertė, mokamų pinigų suma, išduodamų vertybinių popierių skaičius) apskaičiuojamas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą vertinimo metodiką, atsižvelgiant į realią išperkamo turto ir perduodamo kito turto vertę atlyginimo metu. Atlyginant už miesto teritorijoje esančią žemę, laikomasi nuostatos, kad po neteisėto žemės nacionalizavimo miestams priskirta žemė vertinama priemiestinėse teritorijose esančios žemės ūkio paskirties žemės vidutine rinkos kaina, o kitai miestų teritorijose esančiai žemei taikoma tam miestui Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta vidutinė atlyginimo kaina.

82. Už valstybės išperkamą žemę, miškus ir vandens telkinius valstybė piliečiams atlygina šiais būdais:

perduodama lygiavertį turėtajam žemės, miško (išskyrus už miesto teritorijoje esančią žemę) plotą;

įskaita panaikindama piliečio pinigines prievoles valstybei, atsiradusias po nekilnojamojo turto nusavinimo iki sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo dienos;

vertybiniais popieriais;

perduodama neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam naują žemės sklypą individualiai statybai miestuose ir kaimo vietovėse, kur buvo turėtoji žemė, lygiavertį turėtajam esamos privačios namų valdos (sodybos) žemės sklypą (nepriklausomai nuo turėtos žemės vietos). Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka piliečio pageidavimu lygiavertis turėtajam naujas žemės sklypas individualiai statybai gali būti perduotas neatlygintinai nuosavybėn kituose, negu buvo turėtas žemės sklypas, miestuose bei kaimo vietovėse, išskyrus Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos, Birštono ir Neringos miestus;

pinigais – išpirkdama kaimo vietovėje žemę, mišką, išskyrus šio įstatymo 4 straipsnio 7 ir 10 dalyse ir 6 straipsnio 3 ir 7 dalyse nurodytus atvejus, taip pat išskyrus atvejį, kai privačion nuosavybėn iš laisvos žemės fondo yra įsigyta žemė, kurios susigrąžinti nepageidavo šios tvarkos 2 punkte nurodyti piliečiai. Atlyginimo pinigais dydis gali būti padidintas iki 30 procentų, jeigu išperkama žemė, į kurią nuosavybės teisės atkurtos Lietuvos Respublikos piliečiams – 1918–1920 metų nepriklausomybės kovų kariams savanoriams, pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviams, politiniams kaliniais, tremtiniais ar Vyčio Kryžiaus ordinu apdovanotiems asmenims, jų sutuoktiniams, tėvams (įtėviams), vaikams (įvaikiams), ir jeigu ta žemė pagal šio įstatymo 12 straipsnį yra priskirta valstybės išperkamai žemei ir yra naudojama asmeniniam arba valstiečių ūkiui;

pinigais – išpirkdama žemę, kuri Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka buvo priskirta miestų teritorijoms nuo 1991 m. rugpjūčio 1 d. iki 1995 m. birželio 1 dienos;

pinigais – Lietuvos Respublikos piliečiams politiniams kaliniais ir tremtiniais, sugrįžusiems iš tremties po šio įstatymo įsigaliojimo ir nepageidaujantiems susigrąžinti žemės, miško ir vandens telkinių kaimo vietovėse natūra;

perduodama neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėtajam vandens telkinį – už išperkamą arba neišlikusį vandens telkinį.

83. Pagal šį įstatymą valstybė išperka natūra negrąžinamus ūkinės-komercinės paskirties pastatus ir jų priklausinius, atlygindama vertybiniais popieriais (akcijomis) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

84. Akcinių bendrovių ir uždarytų akcinių bendrovių, kurių valstybei nuosavybės teise priklausančiomis akcijomis atlyginama už valstybės išperkamus ūkinės-komercinės paskirties pastatus ir jų priklausinius, sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

85. Tais atvejais, kai valstybė išperka ūkinės-komercinės paskirties pastatus ir jų priklausinius, kuriuose nevykdoma ūkinė veikla arba jie pagal įstatymus įsigyti privačion nuosavybėn, už juos atlyginama valstybei priklausančiomis akcijomis Lietuvos

Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, kaip ir už gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, mišką ir žemę.

86. Išpirkdamą iš piliečių gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, valstybė atlygina jiems šiais būdais:

perduodama neatlygintinai nuosavybėn jų nuomojamus valstybės ar savivaldybės butų fondo butus (vertės skirtumas padengiamas);

perduodama neatlygintinai nuosavybėn butus, lygiaverčius turėtiesiems namams, jų dalims, butams;

perduodama neatlygintinai nuosavybėn lygiaverčius turėtiesiems namams, jų dalims, butams naujus žemės sklypus individualiai statybai toje vietovėje, kurioje jie buvo. Piliečio pageidavimu lygiavertis naujas žemės sklypas individualiai statybai gali būti perduotas neatlygintinai nuosavybėn kituose, negu buvo gyvenamieji namai, jų dalys, butai, miestuose ir kaimo vietovėse, išskyrus Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos, Birštono ir Neringos miestus;

perduodama neatlygintinai nuosavybėn lygiaverčius turėtiesiems namams, jų dalims, butams tuščius nenuomojamus pastatus, statinius arba jų dalis;

įskaita panaikindama piliečių pinigines prievoles valstybei, atsiradusias po nekilnojamojo turto nusavinimo iki sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimo dienos;

perduodama neatlygintinai nuosavybėn kitą turtą;

pinigais ir (ar) vertybiniais popieriais.

87. Atlyginimo už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus būdą (vieną ar kelis būdus) pasirenka pilietis iš jam pasiūlytųjų.

Miesto, rajono meras (valdyba) ar valstybės institucija (toliau vadinama – institucija) priima sprendimą išpirkti gyvenamąjį namą, jo dalį, butą pagal piliečio rašytinį prašymą.

Jeigu pilietis pageidauja atkurti nuosavybės teisę į gyvenamąjį namą, jo dalį, butą natūra, o pagal šio įstatymo 14 straipsnį bei šios tvarkos 76 punktą tas gyvenamasis namas, jo dalis, butas negali būti grąžinti natūra arba gali būti grąžinti natūra, tačiau pilietis nesutinka su šio įstatymo 20 straipsnio nuostatomis, institucija apie tai raštu informuoja pilietį ir pasiūlo pasirinkti šios tvarkos 86 punkte nurodytą išpirkimo būdą. Pilietis per vieną mėnesį nuo institucijos informacijos gavimo dienos turi pasirinkti gyvenamojo namo, jo dalies, buto išpirkimo būdą ir pateikti dėl to rašytinį prašymą, institucijai, priimančiai sprendimą atkurti nuosavybės teises į gyvenamąjį namą, jo dalį, butą.

88. Išperkami gyvenamieji namai, jų dalys, butai įvertinami Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

89. Už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus piliečiams perduodami neatlygintinai nuosavybėn jų nuomjami valstybės ar savivaldybės butų fondo butai ir atlyginamas gyvenamųjų patalpų vertės skirtumas. Perduodamos nuosavybėn gyvenamosios patalpos įvertinamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Gyvenamųjų patalpų vertės skirtumas piliečio pasirinkimu kompensuojamas pinigais ir (ar) vertybiniais popieriais.

Perdavus piliečiui neatlygintinai nuosavybėn jo nuomojamą butą, surašomas perdavimo aktas, kurį pasirašo perduodančioji ir priimančioji šalys.

Registruojant nuosavybės teises į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, Nekilnojamojo turto registro įstaigai pateikiami sprendimas atkurti nuosavybės teises ir perdavimo aktas.

90. Už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus neatlygintinai nuosavybėn perduodamos kitos lygiavertės (jeigu vertė mažesnė, atlyginamas jos skirtumas) gyvenamosios patalpos šia tvarka:

butas piliečio nuosavybėn suteikiamas toje gyvenamojoje vietovėje, kurioje jis šiuo metu gyvena, pateikus miesto, rajono merui (valdybai) prašymą, sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo bei pažymą apie valstybės išperkamo gyvenamojo namo, jo dalies, buto vertę;

miesto, rajono meras (valdyba) sudaro piliečių, iš kurių valstybė išperka gyvenamuosius namus, jų dalis, butus suteikdama nuosavybėn butus, sąrašą. Sąraše nurodoma piliečio vardas,

pavardė, kartu su juo gyvenančių šeimos narių (kurie neturi nuosavybės teise kito gyvenamojo ploto) skaičius, išperkamo gyvenamojo namo, jo dalies, buto vertė, taip pat pažymima, ar pilietis turi teisę į valstybės paramą pagal Lietuvos Respublikos gyventojų apsirūpinimo gyvenamosiomis patalpomis įstatymą. Sąrašas sudaromas atsižvelgiant į turimą teisę gauti valstybės paramą pagal Lietuvos Respublikos gyventojų apsirūpinimo gyvenamosiomis patalpomis įstatymą ir į sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimo datą;

butas piliečio nuosavybėn suteikiamas miesto, rajono mero (valdybos) sprendimu. Jame nurodoma piliečio, kuriam butas suteikiamas nuosavybėn, vardas, pavardė, kartu su juo gyvenančių šeimos narių skaičius, sprendimo priėmimo pagrindas (įtraukimo į piliečių, iš kurių valstybė išperka gyvenamuosius namus, jų dalis, butus suteikdama nuosavybėn butus, sąrašą data ir eilės numeris), išperkamo gyvenamojo namo, jo dalies, buto vertė, suteikiamo nuosavybėn buto vertė, adresas, bendrasis naudingas plotas, kambarių skaičius. Jeigu suteikiamas nuosavybėn butas yra mažesnės vertės nei išperkamas gyvenamasis namas, jo dalis, butas, nurodomas vertės skirtumas. Pilietis raštu nurodo pageidaujamą vertės skirtumo išpirkimo būdą (pinigais ir (ar) vertybiniais popieriais);

apie tai, kad piliečiui suteiktas nuosavybėn butas, įrašoma pažymoje apie valstybės išperkamo gyvenamojo namo, jo dalies, buto vertę, nurodant suteiktojo nuosavybėn buto bendrąjį plotą ir vertę. Padarius įrašą, pažyma apie valstybės išperkamo gyvenamojo namo, jo dalies, buto vertę grąžinama piliečiui. Apie buto suteikimą nuosavybėn raštu pranešama institucijai, priėmusiai sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo;

suteikiamo nuosavybėn buto vertė lygi:

kai butas nupirktas iš juridinių ar fizinių asmenų – šio buto pirkimo kainai, kai pastatytas naujas butas – šio buto statybos kainai;

kitais atvejais – šio buto vertei, nustatyta pagal atskiru Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintą tvarką, taikomą vertinant grąžinamus (grąžintinus) gyvenamuosius namus, jų dalis, butus.

Nuosavybės teisės į perduotą neatlygintinai nuosavybėn butą įregistruojamos ta pačia tvarka, kaip ir į kitą natūra sugrąžintą nekilnojamąjį turtą.

Piliečiai, kuriems suteiktas nuosavybėn butas, su kartu gyvenančiais šeimos nariais ir subnuomininkais privalo per du mėnesius patuštinti nuomojamas valstybės ar savivaldybės gyvenamąsias patalpas.

91. Už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus piliečiams perduodami neatlygintinai nuosavybėn lygiaverčiai turėtiesiems namams, jų dalims, butams nauji žemės sklypai individualiai statybai šia tvarka:

pilietis, kuriam atkurta nuosavybės teisė į gyvenamąjį namą, jo dalį, butą atlyginant perduodamu nuosavybėn žemės sklypu individualiai statybai, pateikia apskrities, kurios teritorijoje buvo gyvenamasis namas, jo dalis, butas, arba apskrities, kurios teritorijoje pilietis pageidauja gauti sklypą (išskyrus Vilniaus, Kauno, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos, Birštono ir Neringos miestus), viršininkui prašymą, sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo ir pažymą apie išperkamo gyvenamojo namo, jo dalies, buto vertę. Žemės sklypai individualiai statybai perduodami nuosavybėn laikantis šios tvarkos skyriaus „Nuosavybės teisių į miestų žemę atkūrimo sąlygos ir tvarka“ reikalavimų;

apie tai, kad piliečiui neatlygintinai perduotas žemės sklypas individualiai statybai, informuojama institucija, priėmusi sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo.

92. Už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus piliečiams perduodami neatlygintinai nuosavybėn lygiaverčiai turėtiesiems gyvenamiesiems namams, jų dalims, butams tušti nenuomojami pastatai, statiniai arba jų dalys šia tvarka:

institucija, atkurianti piliečių nuosavybės teises į gyvenamąjį namą, jo dalį, butą, jų pageidavimu gali priimti sprendimą išpirkti gyvenamąjį namą, jo dalį, butą, perduodama piliečių nuosavybėn jos valdomus ir naudojamus patikėjimo teise kaip valstybės turtą tuščius nenuomojamus ir nenaudojamus pastatus. Sprendime nurodoma perduodamų pastatų adresas, plotas, vertė;

institucija sudaro tuščių, nenuomojamų ir nenaudojamų pastatų, kurie gali būti perduodami piliečiams nuosavybėn neatlygintinai už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, sąrašus. Sąrašai tikslinami kasmet iki sausio 15 dienos bei liepos 15 dienos. Su jais turi teisę susipažinti kiekvienas pilietis, kuriam atkuriamos nuosavybės teisės į gyvenamąjį namą, jo dalį, butą.

Sprendimai atkurti nuosavybės teises perduodant šiame punkte nurodytus pastatus, kurie valdomi ir naudojami patikėjimo teise kaip valstybės turtas, priimami gavus Lietuvos Respublikos Vyriausybės leidimą.

Perduodami piliečiams nuosavybėn pastatai turi būti inventorizuoti;

pastatai perduodami piliečiams surašant jų perdavimo aktą, kurį pasirašo perduodančioji ir priimančioji šalys. Nuosavybės teisės į perduodamus pastatus ir statinius registruojamos pateikus Nekilnojamojo turto registro įstaigai sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo ir perdavimo aktą;

perduodami piliečių nuosavybėn pastatai įvertinami pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą vertinimo metodiką.

93. Už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus įskaita panaikinant piliečio pinigines prievoles valstybei piliečiui atlyginama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

94. Už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus pinigais atlyginama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

95. Kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydį, šaltinius, mokėjimo terminus ir tvarką nustato atskiras įstatymas.

96. Tais atvejais, kai sprendimus atkurti nuosavybės teises išperkant pinigais gyvenamuosius namus, jų dalis, butus priima ne miestų, rajonų merai (valdybos), o kitos valstybinės institucijos, pastarosios apie sprendimą atkurti nuosavybės teises praneša miesto, rajono, kurio savivaldybės teritorijoje yra ar buvo gyvenamieji namai, jų dalys, butai, merui (valdybai).

97. Už valstybės išperkamus gyvenamuosius namus, jų dalis, butus vertybiniais popieriais atlyginama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Piliečių prašymus dėl nuosavybės teisių atkūrimo nagrinėjančios institucijos

98. Piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises į kaimo vietovėje esančią žemę, mišką ir vandens telkinius nagrinėja rajonų žemėtvarkos skyriai pagal žemės, miško ar vandens telkinio buvimo vietą.

99. Piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises į miestuose esančią žemę nagrinėja miestų, rajonų žemėtvarkos skyriai.

100. Piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises į Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos, Birštono ir Visagino miestų savivaldybių teritorijų administracinėse ribose esančią žemę, kuri buvo priskirta šių miestų savivaldybių teritorijoms po 1995 m. birželio 1 d., nagrinėja miestų žemėtvarkos skyriai pagal turėtosios žemės, miško ir vandens telkinio buvimo vietą.

Sprendimus dėl nuosavybės teisių atkūrimo į žemę, mišką ir vandens telkinius priima apskrities viršininkas.

101. Piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus, ūkinės-komercinės paskirties pastatus su priklausiniais nagrinėja ir sprendimus dėl nuosavybės teisių atkūrimo (šios tvarkos 1 priedas) priima miestų, rajonų merai (valdybos) arba kita valstybės institucija, kuriai priklauso (priklausė) šie namai ir pastatai arba kurios reguliavimo sričiai priskirti juridiniai asmenys, disponavę ar disponuojantys šiais pastatais.

Prašymų dėl nuosavybės teisių atkūrimo nagrinėjimo tvarka

102. Piliečių, kurių prašymai atkurti nuosavybės teises į nekilnojamąjį turtą pateikti nuo 1993 m. rugsėjo 10 d. iki Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ galiojimo sustabdymo laikinojo įstatymo

įsigaliojimo dienos (1997 m. sausio 22 d.), nuosavybės teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkuriamos grąžinant žemę, mišką natūra, arba jiems atlyginama Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 16 straipsnyje nurodytais būdais, išskyrus pinigus.

103. Atkuriant nuosavybės teises į kaimo vietovėje esančius ir natūra grąžinamus žemę, mišką bei vandens telkinius, laikomasi šios tvarkos:

rajo žemėtvarkos skyriaus darbuotojai seniūnijose per mėnesį nuo nuosavybės teisės patvirtinančių dokumentų pateikimo dienos parengia nuosavybės teisių atkūrimo bylą, kurią pateikia žemės reformos žemėtvarkos projektą rengiančiam specialistui;

pagal byloje esančius dokumentus nustatytą tvarką žemės reformos žemėtvarkos projekte šis specialistas pažymi ir vietoje paženklina žemės, miško sklypų ar vandens telkinio ribas, surašo žemės, miško sklypų ribų vietos paženklavimo aktą, parengia kitus Žemės ir miškų ūkio ministerijos patvirtintoje metodikoje nurodytus dokumentus ir pateikia nuosavybės teisių atkūrimo bylas apskrities viršininkui.

104. Atkuriant nuosavybės teises piliečio pasirinktu atlyginimo būdu (išskyrus lygiavertį turėjamam žemės, miško sklypo, vandens telkinio ar individualiai statybai skiriamo naujo žemės sklypo perdavimą neatlygintinai nuosavybėn), laikomasi šios tvarkos:

rajo žemėtvarkos skyriaus darbuotojai seniūnijose išnagrinėja piliečių prašymus, nuosavybės teisę ir giminystės ryšį patvirtinančius dokumentus, per mėnesį nuo atlyginimo būdo suderinimo su piliečiu parengia nuosavybės teisių atkūrimo bylą ir perduoda ją žemės reformos žemėtvarkos projektą rengiančiam specialistui;

žemės reformos žemėtvarkos projektą rengiantis specialistas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą vertinimo metodiką apskaičiuoja valstybės išperkamo turto vertę, parengia kitus reikiamus dokumentus ir pateikia juos apskrities viršininkui.

105. Perduodant neatlygintinai nuosavybėn lygiavertį turėjamam žemės, miško sklypą ar vandens telkinį, laikomasi šios tvarkos:

rajo žemėtvarkos skyriaus darbuotojai seniūnijose išnagrinėja piliečių prašymus, nuosavybės teises bei giminystės ryšį patvirtinančius dokumentus ir pagal kiekvieno piliečio pasirinktą atlyginimo būdą per mėnesį parengia nuosavybės teisių atkūrimo bylą;

žemės reformos žemėtvarkos projektą rengiantis specialistas per mėnesį nuo nuosavybės teisių atkūrimo bylos pateikimo apskaičiuoja valstybės išperkamo turto vertę pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą vertinimo metodiką ir papildęs bylą metodikoje nurodytais dokumentais pateikia ją apskrities viršininkui;

apskrities viršininkas per mėnesį nuo nuosavybės teisių atkūrimo bylos gavimo išnagrinėja byloje esančius dokumentus ir piliečiui sutikus priima išvadą dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn (šios tvarkos 2 priedas) piliečio pageidaujamoje vietovėje;

išvadą dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn, ją priėmęs apskrities viršininkas ne vėliau kaip per 10 dienų nuo priėmimo datos turi persiųsti tos apskrities viršininkui, kurios teritorijoje pilietis pageidauja gauti žemės, miško sklypą ar vandens telkinį;

apskrities viršininkas, priėmęs ar gavęs iš kitos apskrities viršininko išvadą dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn, ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo išvados priėmimo ar gavimo raštu informuoja pilietį apie galimybę gauti žemės, miško sklypą ar vandens telkinį;

gavęs pasiūlymą pilietis privalo per 15 dienų raštu pranešti apskrities viršininkui, ar sutinka su gautu pasiūlymu;

žemės reformos žemėtvarkos projektą rengiantis specialistas, vadovaudamasis Žemės ir miškų ūkio ministerijos patvirtinta projektų rengimo metodika, pagal esamus dokumentus, pateiktus piliečių prašymus bei sutikimus parengia žemės reformos žemėtvarkos projektą.

106. Piliečių prašymus atkurti nuosavybės teises į žemę, esančią miestuose, nagrinėja turto buvimo vietos miesto žemėtvarkos skyrius.

Apskrities viršininkas sprendimą atkurti nuosavybės teises į žemę, esančią miestuose, perduodant neatlygintinai nuosavybėn piliečiams, turintiems nuosavybės teise gyvenamuosius

namus ar kitus pastatus, jų naudojamą žemės sklypą prie šių statinių, taip pat jų naudojamus žemės sklypus kitai paskirčiai (daržui, sodui ir kitoms panašioms reikmėms), priima gavęs miesto (rajono) mero (valdybos) pasiūlymą dėl piliečiui suteikiamo žemės sklypo ploto ir ribų, o sprendimą atkurti nuosavybės teises į žemę, esančią miestuose, perduodant neatlygintinai nuosavybėn piliečiui naują žemės sklypą individualiai statybai, taip pat daržui, sodui ir kitoms panašioms reikmėms priima pagal detalųjį teritorijos (kvartalo) planą, piliečiui pasirinkus žemės sklypą pagal nustatytą eiliškumą.

Piliečių prašymus dėl nuosavybės teisių atkūrimo į miestuose esančius žemę ir mišką nagrinėja miestų, rajonų žemėtvarkos skyriai, vadovaudamiesi:

šios tvarkos 13 punkte nurodytais dokumentais;

Valstybinio žemės kadastro duomenų registro informacija apie piliečiams, pageidaujantiems atkurti nuosavybės teises į žemę ar mišką, nustatytą tvarka suteiktus ir naudojamus žemės sklypus miestuose, kai šie piliečiai prašo perduoti šiuos sklypus nuosavybėn neatlygintinai;

miesto, rajono mero (valdybos) pateiktais detaliesiais planais apie individualiai statybai ir kitai paskirčiai suprojektuotus privatizuoti žemės sklypus miestuose.

107. Sprendimas dėl nuosavybės teisių atkūrimo priimamas dalyvaujant piliečiui, kuriam atkuriamos nuosavybės teisės. Sutikimą su priimamu sprendimu pilietis patvirtina parašu.

108. Piliečių prašymus dėl nuosavybės teisių į Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos, Birštono ir Visagino miestų savivaldybių teritorijų administracinėse ribose esančius žemę, mišką ir vandens telkinius, kurie buvo priskirti šių miestų savivaldybių teritorijoms po 1995 m. birželio 1 d., nagrinėja atitinkamo miesto žemėtvarkos skyrius, vadovaudamasis:

šios tvarkos 13 punkte nurodytais dokumentais;

žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo metodikoje nustatytais dokumentais.

109. Institucijos, nagrinėdamos piliečių prašymus dėl nuosavybės teisių į ūkinės-komercinės paskirties pastatus su priklausiniais ir į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus atkūrimo, išstiria, ar priklauso jų kompetencijai nagrinėti šiuos prašymus, patikrina, ar yra pateikti nuosavybės teises patvirtinantys ir kiti reikiami dokumentai, nustato piliečių prašymų nagrinėjimo vietą ir laiką. Nagrinėjant prašymą, kiekvienu atveju dalyvauja suinteresuotas asmuo, taip pat dabartinis turto valdytojas. Jiems turi būti raštu pranešta, kada ir kur bus nagrinėjamas prašymas. Prieš priimant sprendimą, turi būti gautas šios tvarkos 2 punkte nurodytų piliečių rašytinis sutikimas. Nustačius, kad piliečio prašymą dėl nuosavybės teisių atkūrimo turi nagrinėti kita institucija, nedelsiant apie tai turi būti raštu informuojamas padavęs prašymą pilietis. Jam paaiškinama, į kurią instituciją persiųsti jo dokumentai ir kur jis turi kreiptis.

110. Piliečių prašymai atkurti nuosavybės teises, pateikti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ nustatytais terminais ir neišnagrinėti iki Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įsigaliojimo, nagrinėjami bei sprendimai dėl jų priimami laikantis šios tvarkos nuostatų.

Sprendimų dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimas

111. Šios tvarkos 98–101 punktuose nurodytos institucijos turi išnagrinėti prašymus ir priimti sprendimus dėl nuosavybės teisių atkūrimo, laikydamosi šių terminų:

į kaimo vietovėje esančią žemę, miškus ir vandens telkinius, taip pat į Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Marijampolės, Druskininkų, Palangos, Birštono ir Visagino miestų savivaldybių teritorijų administracinėse ribose esančią žemę, kuri buvo priskirta šių miestų savivaldybių teritorijoms po 1995 m. birželio 1 d. – per 6 mėnesius nuo žemėnaudos suprojektavimo žemės reformos žemėtvarkos projekte ir jos paženklavimo vietoje. Atkuriant nuosavybės teises kitais atlyginimo būdais, sprendimai priimami ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo dokumentų, patvirtinančių nuosavybės teisę į išlikusį nekilnojamąjį turtą ir giminystės ryšį su turto savininku, pateikimo;

į miestuose turėtają žemę, išskyrus priskirtąjį miestams po 1995 m. birželio 1 d., perduodant neatlygintinai nuosavybėn naują žemės sklypą individualiai statybai bei kitai paskirčiai – per 6 mėnesius nuo perduodamo žemės sklypo vietos suderinimo su piliečiu, pageidaujančiu atkurti nuosavybės teises į žemę; perduodant neatlygintinai nuosavybėn piliečio naudojamą miesto žemės sklypą – per 6 mėnesius nuo šios tvarkos 13 punkte nurodytų dokumentų pateikimo dienos. Atkuriant nuosavybės teises kitais būdais – per 6 mėnesius nuo žemės išpirkimo būdo suderinimo su piliečiu, pageidaujančiu atkurti nuosavybės teises į žemę;

į ūkinės-komercinės paskirties pastatus su priklausiniais – per 6 mėnesius nuo šios tvarkos 13 punkte nurodytų dokumentų pateikimo dienos;

į gyvenamuosius namus, jų dalis, butus – per 6 mėnesius nuo šios tvarkos 13 punkte nurodytų dokumentų pateikimo dienos.

112. Apskrities viršininko administracija ne vėliau kaip prieš 10 dienų iki posėdžio, kuriame priimamas apskrities viršininko sprendimas dėl nuosavybės teisių atkūrimo, raštu praneša piliečiui posėdžio vietą ir laiką.

113. Kai posėdyje, nurodytame šios tvarkos 112 punkte, pilietis nedalyvauja, sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo apskrities viršininkas priima savo nuožiūra.

114. Nuosavybės teisės atkuriamos į visą piliečiui tenkantį žemės, miško ar vandens telkinio plotą. Nuosavybės teisės gali būti atkurtos ir į dalį žemės, miško, jeigu žemė įgyjama asmeniniam ūkiui, namų valdos žemės sklypui, jeigu dalis žemės, miško yra priskirta valstybės išperkamai žemei, miškui arba pilietis dalį žemės pageidauja gauti neatlygintinai nuosavybėn. Sprendime nurodomi nuosavybės teisių atkūrimo būdai, grąžinamų natūra žemės, miško sklypų ar vandens telkinio plotas bei valstybės išperkamo nekilnojamojo turto vertė, taip pat nesugrąžintos žemės valdos plotai ir negrąžinimo priežastys. Sprendime taip pat nurodomas plotas, į kurį buvo atkurtos nuosavybės teisės pagal Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“.

115. Priimamas apskrities viršininko sprendimas dėl nuosavybės teisių atkūrimo kaimo vietovėje (šios tvarkos 3 priedas) arba mieste (šios tvarkos 4 priedas). Prie sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo susigrąžinant žemės, miško sklypą ar vandens telkinį natūra arba perduodant nuosavybėn neatlygintinai pridedamas žemės, miško sklypo ar vandens telkinio brėžinys.

116. Sprendimo priėmimo data yra nuosavybės teisių atkūrimo diena.

117. Tais atvejais, kai nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turtą (išskyrus ūkinės-komercinės paskirties pastatus) atkuriamos išperkant visą išlikusį nekilnojamąjį turtą ar jo dalį, kartu su sprendimu išduodama pažyma apie valstybės išperkamos žemės, miško ar vandens telkinio ir nepageidaujamo natūra susigrąžinti nekilnojamojo turto vertę (šios tvarkos 5 priedas).

118. Sprendimuose dėl žemės ar miško grąžinimo arba žemės ir miško sklypų perdavimo neatlygintinai nuosavybėn turi būti nurodyti šiuose sklypuose nustatyti žemės servitutai ir specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, jeigu tai nustatyta žemės reformos žemėtvarkos projekte.

119. Sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo ne vėliau kaip per 30 dienų institucija įteikia arba išsiunčia suinteresuotam piliečiui, o sprendimą dėl ūkinės-komercinės paskirties pastatų ir gyvenamųjų namų grąžinimo – ir dabartiniam turto valdytojui.

120. Priėmus sprendimus dėl nuosavybės teisių atkūrimo grąžinant žemės, miško sklypus ar vandens telkinius natūra arba perduodant juos nuosavybėn neatlygintinai, šie sklypai (vandens telkiniai) ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo sprendimo priėmimo turi būti įregistruoti Nekilnojamojo turto registre (iki bus įsteigtas Nekilnojamojo turto registras, žemės teisinę registraciją vykdo miestų, rajonų žemėtvarkos skyriai Valstybinio žemės kadastro duomenų registre).

121. Dokumentai, susiję su nuosavybės teisių į žemę ir mišką atkūrimu, saugomi miestų, rajonų žemėtvarkos skyrių archyvuose.

Skundų dėl nuosavybės teisių atkūrimo nagrinėjimo tvarka

122. Skundai, susiję su nuosavybės teisių į žemę, mišką, vandens telkinius atkūrimu, iki apskrities viršininko sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo priėmimo nagrinėjami Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 18 straipsnyje nustatyta tvarka.

123. Apskrities viršininko, miesto, rajono mero (valdybos) ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgalios kitos institucijos priimti sprendimai dėl nuosavybės teisių atkūrimo gali būti apskūsti teismui per 30 dienų nuo šių sprendimų įteikimo piliečiams datos.

Valstybės garantijos gyvenamųjų namų, jų dalių, butų nuomininkams. Nuomininkų ir savininkų teisės ir pareigos

124. Kai piliečiui grąžinamas natūra gyvenamasis namas, jo dalis, butas, kur gyvena nuomininkai, visas nuomininkų teises ir pareigas pagal savininkui sugrąžinto gyvenamojo namo, jo dalies, buto nuomos sutartį (šios tvarkos 6 priedas) perima savivaldybė iki to laiko, kol valstybė nuomininkui suteiks kitą gyvenamąją patalpą arba kitaip su juo atsiskaitys Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme nurodytais būdais. Iki tol savininkui draudžiama nutraukti nuomos sutartį su savivaldybe ir draudžiama nuomininkus išskeldinti, išskyrus Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse numatytus atvejus.

Tais atvejais, kai gyvenamąjį namą, jo dalį, butą sugrąžina ne savivaldybė, o kita institucija, nuomininko teises ir pareigas perima savivaldybė, kurios teritorijoje yra grąžintasis gyvenamasis namas, jo dalis, butas. Tuomet institucija, priėmusi sprendimą atkurti nuosavybės teises, informuoja raštu savivaldybę, nurodydama sprendimo atkurti nuosavybės teises datą, numerį, piliečio, kuriam atkurtos nuosavybės teisės, vardą ir pavardę, grąžinto gyvenamojo namo, jo dalies, buto adresą.

125. Savivaldybei perėmus grąžinto savininkui gyvenamojo namo, jo dalies, buto, nuomininko teises ir pareigas, nuomos sutartis su nuomininkais, gyvenančiais šiose gyvenamosiose patalpose, nenutraukiama. Nuomininkai, gyvenantys savininkui grąžintame name, moka savivaldybei nuomos mokestį, taip pat mokestį už komunalines paslaugas pagal savivaldybės nustatytus tarifus ir tvarką, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. 704 „Dėl Lietuvos Respublikos gyventojų apsirūpinimo gyvenamosiomis patalpomis įstatymo įgyvendinimo tvarkos“ (Žin., 1992, Nr. 29(2)-908, Nr. 36-1190; 1993, Nr. 14-364, Nr. 48-957, Nr. 48-958, Nr. 68-1283; 1994, Nr. 15-259, Nr. 27-472, Nr. 43-793, Nr. 53-1014, Nr. 74-1404; 1995, Nr. 14-330, Nr. 25-567, Nr. 27-619, Nr. 36-903, Nr. 51-1269, Nr. 83-1888; 1996, Nr. 2-57; 1997, Nr. 31-762).

Nuomos mokesčio, mokamo gyvenamojo namo, jo dalies, buto savininkui, tarifus tvirtina miesto, rajono meras (valdyba), atsižvelgdamas į vietos sąlygas.

Savivaldybė moka savininkui nuomos mokestį kas mėnesį, ne vėliau kaip iki kito mėnesio 10 dienos. Laiku nesumokėjus mokesčio, skaičiuojami delspinigiai – 0,2 procento už kiekvieną uždelstą dieną.

Gyvenamosios patalpos nuomos sutartis sudaroma tarp savivaldybės ir savininko raštu.

126. Savivaldybė privalo išduoti garantinį raštą nuomininkui, gyvenančiam savininkui grąžintame name, jo dalyje, bute (šios tvarkos 7 priedas), patvirtinantį, kad nuomininkams, gyvenantiems piliečiui sugrąžintame name, jo dalyje, bute, bus neatlygintinai suteiktos kitos gyvenamosios patalpos. Garantiniame rašte nurodoma gyvenamųjų patalpų vertė, apskaičiuota Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka. Jeigu nuomininkas atsisako šios galimybės, jis turi apie tai informuoti savivaldybę raštu. Tokiais atvejais savivaldybė kompensuoja kitų gyvenamųjų patalpų įsigijimo išlaidas arba nuomininko pageidavimu siūlo apskrities viršininkui suteikti neatlygintinai naują žemės sklypą gyvenamajam namui statyti. Savo pageidavimą nuomininkas taip pat pateikia raštu.

Nuomininkas, kuriam buvo suteiktos kitos gyvenamosios patalpos arba sumokėta kompensacija kitoms gyvenamosioms patalpoms įsigyti, privalo patuštinti turėtas gyvenamąsias

patalpas per 6 mėnesius, o jeigu jam buvo neatlygintinai skirtas žemės sklypas gyvenamajam namui statyti, – per vienerius metus. Apie šias sąlygas savivaldybė nuomininką informuoja raštu. Neišsikėlę nuomininkai iškeldinami įstatymų nustatyta tvarka.

127. Nuomininkams neatlygintinai suteikiamų kitų gyvenamųjų patalpų vertė, kompensuojamos kitų gyvenamųjų patalpų įsigijimo išlaidos, neatlygintinai skiriamo žemės sklypo gyvenamajam namui statyti vertė negali viršyti nuomojamų patalpų vertės.

128. Nuomininkui nuosavybėn suteikiamų kitų gyvenamųjų patalpų ar neatlygintinai skiriamo žemės sklypo vertė negali viršyti apskaičiuotos kompensacijos (nuomojamo ploto vertės) nuomininkui. Jeigu nuomininkas pageidauja, jam gali būti skiriamos mažesnės vertės gyvenamosios patalpos ar žemės sklypas, o kita priklausančios kompensacijos dalis išmokama pinigais Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

129. Apie tai, kad gyvenamasis namas, jo dalis, butas grąžintas savininkui natūra, sprendimą priėmusioji institucija šių gyvenamųjų patalpų nuomininką privalo informuoti raštu ne vėliau kaip per 10 dienų nuo sprendimo atkurti savininkui nuosavybės teises priėmimo dienos ir pranešti nuomininkui apie visas įstatymų numatytas jo teises bei garantijas.

130. Nuomininkai, likę gyventi gyvenamuosiuose namuose, jų dalyse, butuose, kurių savininkai nenori susigrąžinti natūra, įgyja teisę išsipirkti šias patalpas pagal Lietuvos Respublikos butų privatizavimo įstatymą per 6 mėnesius nuo sprendimo dėl gyvenamojo namo, jo dalies, buto teisinės registracijos savivaldybės ar valstybės vardu įregistravimo Nekilnojamojo turto registre.

Lietuvos Respublikos piliečių
nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį
turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo
tvarkos
1 priedas

.....
(apskritis, miestas, rajonas)

S P R E N D I M A S
199.... m..... mėn..... d. Nr.....

Dėl nuosavybės teisių atkūrimo piliečiui (-tei)
.....
(vardas, pavardė, tėvo vardas)

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį
turtą atkūrimo įstatymu ir apsvarsčiusi piliečio (-tės)
(vardas, pavardė)

prašymą dėl nuosavybės teisių atkūrimo į
.....
.....
(objekto pavadinimas)
.....
.....
..... nusprendė:
(institucijos pavadinimas)

1. Atkurti piliečio(-tės) ,
(vardas, pavardė)
gyvenančio(-ios) ,
(apskritis, miestas, rajonas, miestelis, gatvė, namo ir buto numeris arba kaimas)
nuosavybės teises į jo (jos) turėtą (-us)
.....
(gyvenamąjį namą, jo dalį, butą, ūkinės-komercinės paskirties pastatus ir jų priklausinius)
esančius apskrities mieste, rajone, miestelyje, kaime.

2. Nuosavybės teisių atkūrimo būdai:

.....
.....
.....

3. Apribojimai numatyti Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį
nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 20 straipsnyje.

.....
.....

4. Šis sprendimas surašytas dviem egzemplioriais, kurių vienas įteikiamas piliečiui (-tei).....
....., o kitas saugomas
(vardas, pavardė) (institucijos pavadinimas)

Sprendimą priėmusios
institucijos vadovas
A. V.

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

Lietuvos Respublikos piliečių
nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį
turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo
tvarkos
2 priedas

IŠVADA

dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn

199..... m..... mėn..... d. Nr.....
Pagal piliečio (-tės) pateiktus nuosavybės
(vardas, pavardė, tėvo vardas)
teises patvirtinančius dokumentus nustatyta, kad buvęs savininkas valdė
(vardas, pavardė)
nuosavybės teisėmis apskrities rajono kaime nekilnojamąjį
turtą – ha žemės, ha miško, ha vandens telkinį, – ir pagal susitarimą
pilietis (-tė)
.....
(vardas, pavardė)

1. Turi teisę atkurti nuosavybės teises į ha žemės, ha miško, ha
vandens telkinį. Iš jų yra priskirta:

- 1.1. grąžintinai žemei – ha (vertė Lt);
grąžintinam miškui – ha (vertė Lt);
grąžintinam vandens telkiniui – ha (vertė Lt);
- 1.2. valstybės išperkamai žemei – ha (vertė Lt);
valstybės išperkamam miškui – ha (vertė Lt);
valstybės išperkamam vandens telkiniui – ha (vertė Lt).

2. Pagal Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį
nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ piliečiui (-tei)
..... yra atkurtos nuosavybės teisės į:
(vardas, pavardė)

..... ha žemės (vertė Lt);
..... ha miško (vertė Lt).

Su išvada susipažinau 199 __ m. _____ mėn. __ d., su ja sutinku ir pageidauju gauti
žemės, miško sklypą apskrities rajono seniūnijoje. Išvadą
prašau persiųsti į apskritį.

Pilietis (-ė) arba jo (jos)

įgaliotas atstovas

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

..... apskrities viršininkas

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

A. V.

Lietuvos Respublikos piliečių
nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį
turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo
tvarkos
3 priedas

..... apskritis

S P R E N D I M A S

199.... m..... mėn..... d. Nr.....

Dėl nuosavybės teisių atkūrimo kaimo vietovėje piliečiui (-tei).....

.....

(vardas, pavardė, tėvo vardas)

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį
turtą atkūrimo įstatymu ir apsvarsčiusi piliečio (-tės),
(vardas, pavardė)

gyvenančio(-ios),
.....

(apskritis, miestas, rajonas, miestelis, gatvė, namo ir buto numeris arba kaimas)

prašymą dėl nuosavybės teisių atkūrimo į jam (jai) tenkantį buvusio savininko

(vardas, pavardė)

..... nuosavybės teisėmis valdytą apskrities rajono

..... kaime nekilnojamąjį turtą – ha žemės, (vertė Lt),

..... ha miško (vertė Lt), ha vandens telkinį (vertė Lt), – esantį

(rajonas, apylinkė, kaimas)

.....

.....

(institucijos pavadinimas)

n u s p r e n d ž i a:

1. Atkurti nuosavybės teises į piliečiui (-tei)

(vardas, pavardė)

..... tenkančią nekilnojamojo turto dalį -..... ha žemės,

..... ha miško, ha vandens telkinio:

1.1. grąžinant natūra bendrosios nuosavybės teise su šiais bendrasavininkiais:

.....

.....

.....

..... ha žemės, ha miško, ha vandens telkinio;

1.2. perduodant neatlygintinai nuosavybės lygiavertį turėtajam ha žemės sklypą

(vertė Lt), ha miško sklypą (vertė Lt), ha vandens telkinį

(vertė Lt), esančius

.....

(apskritis, rajonas, miestelis, kaimas)

1.3. atlyginant šiais būdais:

(nurodyti atlyginimo būdą)

.....

už ha žemės (vertė Lt), ha miško (vertė Lt),

..... ha vandens telkinį (vertė Lt).

2. Suteikti neatlygintinai nuosavybės ha žemės (vertė Lt), ha

miško (vertė Lt), ha vandens telkinio (vertė Lt).

3. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos ir žemės servitutai

.....

.....
 4. Nuosavybės teisės į piliečiui tenkančią žemės valdos dalį -..... ha žemės
 (vertė..... Lt),..... ha miško (vertė..... Lt),..... ha vandens telkinio (vertė..... Lt) –
 bus atkurtos vėliau šiomis sąlygomis:

.....
 5. Nuosavybės teisės į tenkančią žemės valdos dalį –..... ha žemės (vertė..... Lt),
 ha miško (vertė..... Lt) – atkurtos anksčiau

.....
 (priėmusios sprendimą institucijos pavadinimas, sprendimo numeris ir data)

6. Šis sprendimas surašytas dviem egzemplioriais, kurių vienas įteikiamas piliečiui (-tei) ,

 (vardas, pavardė)

o kitas saugomas
 (institucijos pavadinimas)

Priedas: žemės, miško sklypo planas (tais atvejais, kai grąžinama natūra ar perduodamas
 neatlygintinai nuosavybės sklypas).

..... apskrities viršininkas (Parašas) (Vardas, pavardė)

A. V.

Lietuvos Respublikos piliečių
nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį
turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo
tvarkos
4 priedas

..... apskritis

S P R E N D I M A S

199..... m..... mėn..... d. Nr.....

Dėl nuosavybės teisių atkūrimo mieste piliečiui (-tei).....

.....
(vardas, pavardė, tėvo vardas)

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį
turtą atkūrimo įstatymu ir apsvarsčiusi piliečio (-tės)

.....
(vardas, pavardė)

.....
gyvenančio(-ios)

.....
(apskritis, miestas, rajonas, miestelis, gatvė, namo ir buto numeris arba kaimas)

prašymą dėl nuosavybės teisių atkūrimo į jam (jai) tenkantį buvusio savininko

.....
(vardas, pavardė)

..... nuosavybės teisėmis valdytą nekilnojamąjį turtą –..... ha žemės,

..... ha miško,..... ha vandens telkinį, – esantį

.....
(miestas, rajonas, apylinkė, kaimas)

.....
(institucijos pavadinimas)

n u s p r e n d ž i a:

1. Atkurti nuosavybės teises į piliečiui (-tei)

.....
(vardas, pavardė)

..... tenkančią nekilnojamojo turto dalį –..... ha žemės,..... ha miško,

..... ha vandens telkinio, perduodant neatlygintinai nuosavybėn naudojamą..... ha

žemės sklypą, esantį

.....
(apskritis, miestas, rajonas, miestelis, gatvė arba kaimas)

2. Atkurti nuosavybės teises į piliečiui (-tei)

.....
(vardas, pavardė)

..... tenkančią nekilnojamojo turto dalį –..... ha žemės,..... ha

miško,..... ha vandens telkinio, perduodant neatlygintinai nuosavybėn naują..... ha žemės

sklypą, esantį

.....
(apskritis, rajonas, miestas, miestelis, gatvė arba kaimas)

3. Atkurti nuosavybės teises į piliečiui (-tei)

.....
(vardas, pavardė)

..... tenkančią nekilnojamojo turto dalį –..... ha žemės,

..... ha miško,..... ha vandens telkinio, atlyginant šiais būdais:

.....
(nurodyti atlyginimo būdą)

4. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos ir žemės servitutai
-
-
-
5. Nuosavybės teisės į tenkančią žemės valdos dalį –..... ha žemės, ha miško
– yra atkurtos anksčiau
(priėmusios sprendimą institucijos pavadinimas, sprendimo numeris ir data)
-
-
6. Šis sprendimas surašytas dviem egzemplioriais, kurių vienas įteikiamas piliečiui (-tei).....
..... ,
(vardas, pavardė)
- o kitas saugomas
(institucijos pavadinimas)

Priedas: žemės sklypo planas (tais atvejais, kai grąžinama natūra ar perduodamas neatlygintinai nuosavybėn žemės sklypas).

..... apskrities viršininkas (Parašas) (Vardas, pavardė)
A. V.

Lietuvos Respublikos piliečių
nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį
turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo
tvarkos
5 priedas

P A Ž Y M A

apie valstybės išperkamos žemės, miško, vandens telkinio ir nepageidaujamo natūra susigrąžinti nekilnojamojo turto vertę

199.... m..... mėn..... d. Nr.....

1. Piliečio (-tės) ,
(vardas, pavardė, tėvo vardas)
gyvenančio (-ios) :
(adresas)

1.1. valstybės išperkamos žemės, miško, vandens telkinio..... ha plotas, į kurį jam (jai)
.....
(priėmusios sprendimą institucijos pavadinimas, sprendimo numeris, data)
atkurtos nuosavybės teisės (atlyginimo būdu), įvertintas taip: žemė –..... Lt, miškas –
..... Lt, vandens telkinys –..... Lt; iš viso..... Lt, iš jų žemė (miškas),
buvusi (-ęs) 1991 m. rugpjūčio 1 d.
miestui priskirtoje teritorijoje, bei žemė, priskirta miestui iki 1995 m. birželio 1 d., –..... Lt,
kita žemės ūkio paskirties žemė –..... Lt, kita žemė –..... Lt, miškas –
..... Lt;

1.2. nepageidaujamas natūra susigrąžinti žemės, miško, vandens telkinio ha
plotas, į kurį jam (jai)
(priėmusios sprendimą institucijos pavadinimas, sprendimo numeris, data)
atkurtos nuosavybės teisės (atlyginimo būdu), įvertintas taip: žemė –..... Lt, miškas –
..... Lt, vandens telkinys –..... Lt, iš viso..... Lt.

2. Iš viso valstybės išperkamo ir nesusigrąžinamo natūra nekilnojamojo turto vertė –
..... Lt.

3. Piliečio (-tės)
(vardas, pavardė)
dokumentai, susiję su nuosavybės teisių atkūrimu į žemę, mišką, vandens telkinį (ar atlyginimu už
turėtają žemę, mišką, vandens telkinį), bus saugomi apskrities viršininko
administracijos miesto, rajono Žemėtvarkos skyriuje.

..... apskrities viršininkas
A. V.

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

Įrašai apie žemės, miško, vandens telkinio išpirkimą (nurodant atlyginimo būdą ir sumą):
.....
.....
.....

Pastabos: 1. Įrašuose visos pinigų sumos rašomos žodžiais.

2. Įrašus padarę pareigūnai nurodo savo įstaigos pavadinimą, pareigas, vardus, pavardes, datą,
pasirašo ir patvirtina įstaigos antspaudu.

Lietuvos Respublikos piliečių
nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį
turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo
tvarkos
6 priedas

Savininkui sugrąžinto gyvenamojo namo, jo dalies, buto nuomos sutartis

..... 199..... m..... mėn..... d.
(sutarties sudarymo vieta)

Sugrąžinto gyvenamojo namo, jo dalies, buto savininkas
(vardas, pavardė, tėvo vardas)
arba jo atstovas, iš vienos pusės, ir..... miesto, rajono
(vardas, pavardė)
savivaldybė, atstovaujama, iš kitos pusės, vadovaudamiesi
(pareigos, vardas, pavardė)
..... 199... m..... mėn..... d. sprendimu Nr.....
(patalpas grąžinusios institucijos pavadinimas)

dėl nuosavybės teisių atkūrimo, sudarėme šią nuomos sutartį:

1. Sugrąžinto gyvenamojo namo, jo dalies, buto savininkas išnuomoja
miesto, rajono savivaldybei kambarių,
(išnuomojamų patalpų adresas)
..... kv. metrų bendrojo naudingo ploto gyvenamąsias patalpas Lietuvos Respublikos
piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 20 straipsnyje
nustatytais sąlygomis.

2. miesto, rajono savivaldybė kas mėnesį, ne vėliau kaip iki
kito mėnesio 10 d., perveda į gyvenamojo namo, jo dalies, buto savininko sąskaitą akcinėje
bendrovėje Lietuvos taupomajame banke,, sąskaitos Nr. ,
(banko kodas)
nuomos mokestį – Lt.
(suma žodžiais)

Laiku nesumokėjus nuomos mokesčio, skaičiuojami delspinigiai – 0,2 procento už kiekvieną
uždelstą dieną.

3. Savivaldybė rūpinasi išsinuomotų patalpų eksploatavimu ir remontu.

..... (Parašas) (Vardas, pavardė)
miesto, rajono meras

A. V.

Gyvenamojo namo, (Parašas) (Vardas, pavardė)
jo dalies, buto savininkas

Lietuvos Respublikos piliečių
 nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį
 turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo
 tvarkos
 7 priedas

Garantinis raštas nuomininkui, gyvenančiam savininkui gražintame name, jo dalyje, bute

199... m..... mėn..... d. Nr.....
 miesto, rajono meras ,
 (vardas, pavardė)
 vadovaudamasis Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą
 atkūrimo įstatymo 20 straipsniu ir
 (institucijos pavadinimas)
 199... m..... mėn..... d. sprendimu Nr..... dėl nuosavybės teisių atkūrimo,
 išduoda nuomininkui , gyvenančiam.....
 (vardas, pavardė, tėvo vardas)
 savininkui sugražintame
 (patalpų adresas)
 kv. metrų bendrojo naudingo ploto gyvenamajame name, jo dalyje, bute
 (vertė..... Lt), šį garantinį raštą, patvirtinantį, kad jam bus neatlygintinai suteiktos
 nuosavybės kitos gyvenamosios patalpos pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės parengtą ir
 įgyvendinamą programą.
 miesto, rajono meras (Parašas) (Vardas, pavardė)

A. V.
